

ATEITIS

JUBILIEJINĒS STOVYKLOS MINTYS

ATEITIS

KATALIKIŠKOS-LIETUVIŠKOS
ORIENTACIJOS ŽURNALAS

RUGPJŪTIS—AUGUST 1986

VOL. LXXVI NO. 4

Brangūs stovyklautojai	1
J. Polikaitis	
Jubiliejinės stovyklos mintys	2
J. Baužys ir R. Kubiliūtė	
Ateitininkas lietuviškos visuomenės narys	3
Įvadas	4
J. Kojelis	
Pjūtis didžiulė, o darbininkų maža	6
J. Vyšnionis	
Visuomeniškumas — Tarp šeimos ir tautos	7
O. Barškėtytė	
Ateitininkas lietuviškos visuomenės narys	8
G. Grušas	
Ateitininkai po II Vatikano suvažiavimo	9
Ateitininkas ryšyje su Kristumi	10
D. Staniškienė	
Mes bendroje kovoje su tauta	13
Mes bendroje kovoje	14
G. Damušytė	
Tautinis sąmoningumas už Lietuvos ribų	17
Tautinio sąmoningumo ugdymas	18
J. Dunčia	
Socialinis atsakingumas krikščionybės šviesoje	19
Ateitininkai ir OSI bylos	19
Ateitininkas pasaulinės politikos arenoje	20
Šeimos svarba, šeimos moralė, šeimos paskirtis	21
Susikaupimo — tėvynės vakaras	22
Ateitininko tarybos pirmininko žodis	24
A. Norvila	
Trys pagrindiniai atramos taškai	25
kun. V. Cukuras	
Kviečiame į Bahamas	27
G. Palubinskaitė	

Nuotraukos: Vida Kuprytė: 1, 3, 5, 9, 12, 13, 16, 17, 20, 21, 22, 24, 25, 20; Jonas Kuprys: 2, 14, 15; Tomas Kuprys: 26.

ADMINISTRATORIUS: Juozas Polikaitis, 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Tel.: (312) 434-2243.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published bi-monthly, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada \$12.00. Single copy \$2.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1986 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

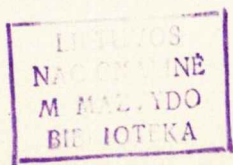

Dalis 1986 metų Jubiliejinės stovyklos dalyvių

BRANGŪS STOVYKLAUTOJAI

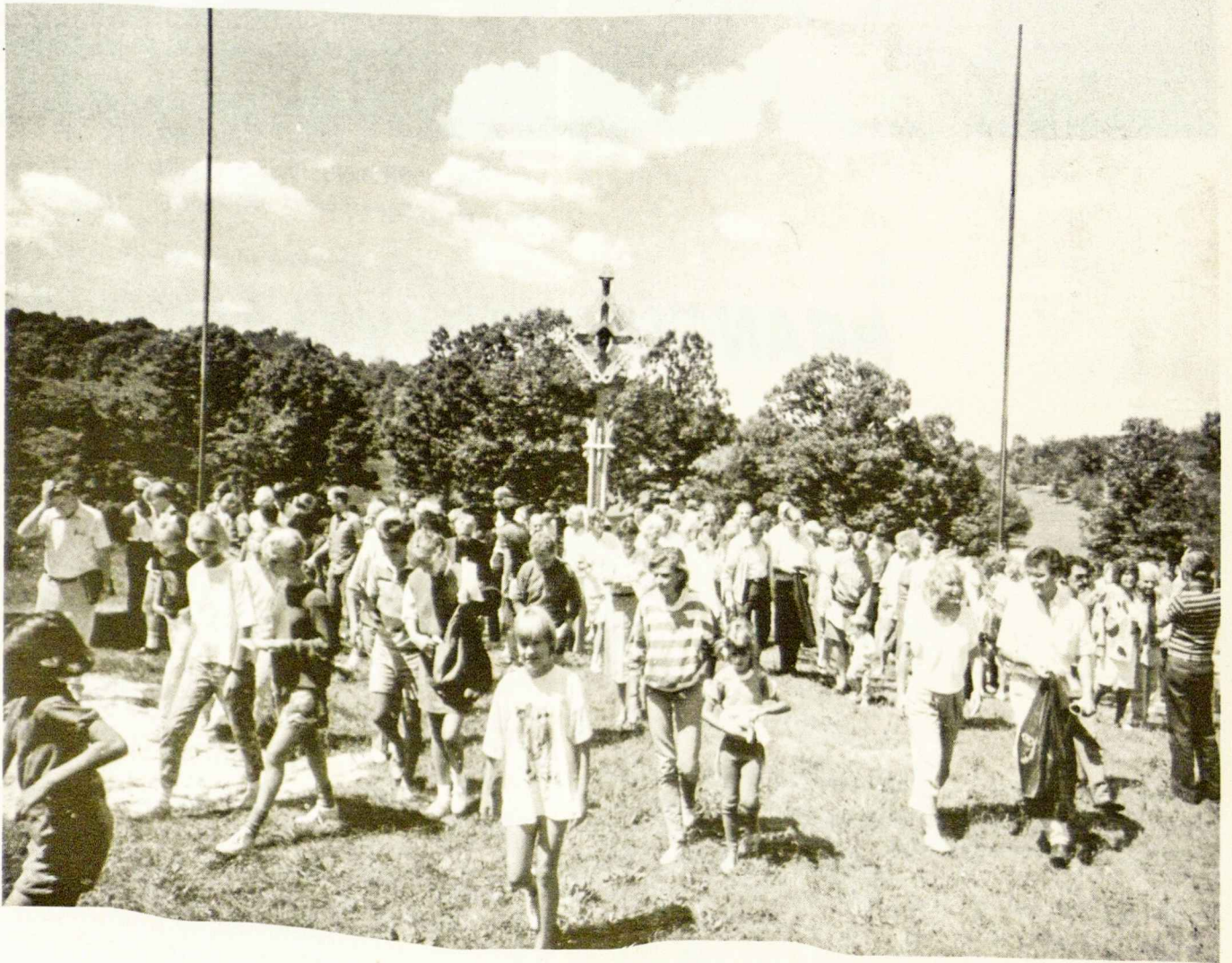
Sveikinu visus atvykusius į jubiliejinę stovyklą gražiamame Lietuvos kampelyje — Dainavoje. Viliuosi, kad nuoširdi, darbinga bei uždeganti dvasia palietė mus ir suteikė mums noro, ryžto ir jėgų būti gyvaisiais sąjūdžio nariais. Neabejoju, kad išgyvenome tą artimą dvasinį ryšį su ateitininkijos pirmūnais. Su liepsnuojančiu entuziazmu bei aukos dvasia įsijunkime į kovą prieš plintančias pasaulyje blogybes: ateizmą, materializmą, antižmogiškumą... Nepamirškime tautos ir jos kenčiančių vaikų. Nedinkime savo tautai. Būkime Kristaus meilės nešėjais ir neišsenkamos stiprybės šaltiniais savo tautai.

Juozas Polikaitis
Ateitininkų Federacijos vadas

JUBILIEJINĖS STOVYKLOS MINTYS

Ateitininkijos 75-tieji jubiliejiniai metai buvo užbaigti 1986 m. vasarą Jubiliejine stovykla, Dainavoje ir Nepaprasta Konferencija, Toronte. Jubiliejinė stovykla pasižymėjo simpoziumais ir svarstybomis, kuriuose buvo iškelti ir nagrinėti ateitininkijos dabarties uždaviniai. Šiame *Ateities* numeryje pateikiame Jums Juozo Baužio ir Ramunės Kubiliūtės simpoziumų santraukas, o taip pat, kai kurių pranešimų pilnus tekstus.

ATEITININKAS LIETUVIŠKOS VISUOMENĖS NARYS

Simpoziumo dalyviai: G. Grušas, O. Baršketytė, ir J. Kojelis

Simpoziumas vyko Dainavoje, rugpjūčio 11.

Dalyviai: Juozas Kojelis — vadovas, Ofelija Baršketytė, Gintaras Grušas, Jonas Vyšnionis.

1. Visus lietuvius saisto Lietuvių Chartos dėsniai, įpareigojantys ne tik mus, svetimuose kraštuose gyvenančius, išlikti lietuviais, bet ir darbuotis savo tautai.
2. Ateitininkiškųjų principų pirmumas ir svarbumas turi būti akcentuojamas ir pabrėžiamas pagal esamo laiko reikalavimus.
3. Būtinai šiuo metu reikalinga kreipti didesnę dėmesį į lituanistinę švietimą.
4. Ateitininkų dalyvavimas lietuviškoje visuomeninėje veikloje yra savaime suprantamas reikalavimas, tačiau jis turi būti taip suderintas, kad nenukentėtų ir ateitininkiškoji veikla.

(J.B.)

I V A D A S

ATEITININKAS LIETUVIŠKOS VISUOMENĖS NARYS

Juozas Kojelis

Gal kam galėtų kilti klausimas, kodėl svarstyti „Ateitininkas — lietuviškos visuomenės narys“ temą, kada pareigos lietuvybei, lietuvių kultūrai ir Lietuvos laisvei įpareigoja ne tik ateitininką, bet ir skautą, neolituoną, neorganizuotą lietuvį, tikintį, netikintį, agnostiką, ateistą ir kitoki tarpinių ideologijų lietuvį. Visus saisto Lietuvių chartos dėsniai, k.t. „Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada“, „Kiekvieno lietuviio priedermė sudaryti sąlygas tautinei kultūrai“, „Lietuvis kuria lietuvišką šeimą“, „Lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė“, „Darbu, mokslu, turtu, ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę“ ir t.t. Atrodo, to turėtų pakakti.

Tačiau visi keturi šio simpoziumo pranešėjai sutaria, kad nors Lietuvių chartos įpareigojimai, galioja visiems, gi ateitininkams laisvajame pasaulyje jų ideologija ir istorija uždeda papildomų pareigų.

Penki ateitininkų principai, kurie savyje suima kondensuotą ateitininkų ideologiją, yra pagrindiniai visų ateitininkų kelrodžiai. Kaip saulės ir mėnulio trauka iššaukia vandenynų potvynius ir atoslūgius, taip ateitininkų principai įvairuojančiai sukelia, ar bent turėtų sukelti, pastangų intensyvumą, destis kokie yra laiko reikalavimai. Dr. Juozas Girnius *Idealas ir laikas* knygoje sako, kad „kiekvienas laikas ateina su naujomis problemomis“. Taigi laiko reikalavimai kilnoja akcentus nuo vieno principo ant kito. Ateitininkai gimę pasipriešinti rusiško nihilizmo ir bedievybės lietuvių

tautą užgožiančiai dvasiai carų okupacijos metu. Katalikiškumo principą tada akcentavo ir Pranas Dovydaitis savo *Trijuose pamatiniuose klausimuose*. Dr. Antanas Maceina ir sako, kad ateitininkai kilo iš protesto. Juozas Brazaitis tokį protestą ar pasipriešinimą vadina rezistencija.

Kovose dėl Vasario 16-sios akto pavertimo tikrove, akcentai buvo dedami ant lietuviškumo principo. Kuriant nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, reikėjo akcentų ant inteligentiškumo ir visuomeniškumo. Šeimyniškumo principas galiojo visada. 1940-50 dešimtmetį ateitininkiškieji akcentai vėl krito ant lietuviškumo principo, o vėliau, ir tai tęsiasi iki šiol, Lietuvos ateitininkai ir ateitininkų ideologijos žmonės pasipriešinimo jėgą randa katalikiškumo ir lietuviškumo sandėryje.

Labai įdomu, kad tuo metu kai carų okupuotoje Lietuvoje dar negimusios ateitininkų ideologijos žmonės susirūpino kylančiu pavojumi katalikų religijai, užsienyje tos pačios ideologijos žmonės akcentavo pavojus lietuvybei. 1909 Louvaino universiteto studentai, ateitininkų pirmtakūnai (Reinys, Bielskus, Viskanta, Galdikas), išleido atsišaukimą Fribourgo, Krokuvos, Petrapilio ir Romos studentams, kuriame kreipė savo kolegų dėmesį, kad „nemaža lietuvių, išėjusių mokslus, užmiršta savo šventas pareigas ir tarnauja svetimiesiems, tuo tarpu suvargusioje mūsų tėvynėje visokie atėjūnai ir išgamos kitų tautų kultūros ir politikos vardan varo nelemtą ištautinimo darbą“ (Citata paimta iš *Ateitininkų keliu*, p. 8).

Ne tik mūsų ideologija ir istorija, bet taip pat solidarumo pareiškimas su šiuo metu kovojančia katalikiška Lietuva iš ateitininkų reikalauja daugiau negu iš kitų lietuviškos visuomenės narių paremti lietuvių tautos pastangas priešintis rusų komunistų okupacijai, išseivijoje išlaikyti lietuvybę ir remti lietuvišką kultūrą.

Šiandien katalikiškoji Lietuva, kuriai atstovauja ateitininkai ar jiems artimos ideologijos žmonės, yra pasipriešinimo okupacijai centre. Kovojančių dėl Lietuvos laisvės ateistinių sąjūdžių okupuotoje Lietuvoje nėra. Tuo neteigiama, kad ateistai yra už okupaciją, tik jie neturi moralinės drąsos okupacijai priešintis, prisimant asmeninę riziką. Koncentracijos stovyklose ir sovietų kalėjimuose šiuo metu kenčią sąžinės kaliniai yra katalikiškos orientacijos. Pogrindžio leidinyje *Lietuvos Ateitis* Nr. 7, 1983, Lietuvos jaunimo vardu apeliuojama į išseiviją ir prašoma: ruoštis grįžimui į Lietuvą, perspėti pasaulį apie Apokalipsinio žvėries siautėjimą Lietuvoje („Tai jūsų pareiga“) ir vienytis su pavergtaisiais maldoje. Tas kreipimasis, — tai ne bedievių, agnostikų ar indiferentų darbas, o giliai tikinčių katalikų.

Pagaliau, kiek žinoma, Lietuvoje yra atsikūrę ateitininkai. Taigi, Lietuvos nutautinimui ir nukrikščionimui priešinasi lietuviai katalikai, ateitininkai ir jų auklėtiniai.

ATEITININKAS LIETUVIŠKOS VISUOMENĖS NARYS

Kad ateitininkai prisiimtų papildomą atsakomybę kaip lietuviškos visuomenės nariai, Maceinos įsitikinimu, jie turi išlaikyti tremtinio sąmonę.

Klausimu „Ar mes esame tremtiniai?“ mūsų visuomenėje nuomonės yra išsiskyrusios. Ar save „tremtiniu“ gali vadinti tas, kuris pats iš krašto pasitraukė? Juo labiau, ar „tremtiniu“ galima vadinti jau čia gimusį?

Dabar citatomis noriu paryškinti Maceinos logiką, privedusią prie minėtos išvados:

Jis rašo: „Kol Lietuva laisva, tol kiekvienas svetur gyvenęs lietuvis yra tik paprastas išeivis. Bet kai Lietuva laisvės netenka tai kiekvienas svetur lietuvis savaime virsta tremtiniu“.

„Nors būtume iškeliavę iš Lietuvos mūsų pačių laisvu apsisprendimu ir todėl niekadados nebuvo tremtiniai, nors būtume svetur gimę, augę ir mokęsi ir savos tautos krašto niekad neregėję, tačiau tą valandą, kai kraštas pavergiamas, visi tampame tremtiniais, kurie save laikome lietuviais“.

„Štai ko nesame įžvelgę, svarstydami, kas esame: už Lietuvos sienų gyveną lietuviai ar lietuviai tremtiniai“.

Kaip matome, Maceina tremtinio sąvokai aptarti pagrindu pasirenka ne svetur atsiradimo būdą, o svetur esančio liuvio santykį su pavergtu kraštu. Reikalaujamas, kad ateitininkai išlaikytų tremtinio sąmonę, Maceina kalba gan kietais žodžiais:

„Duona ir laisvė yra tasai mastas, kuris perskiria išeivius į doneliautojus ir tremtinius, nubrėždamas jiems ir jų likimą: doneliautojams ištirti, tremtiniais išlikti. Ateitininkija renkasi laisvę, rinkdamasi tuo pačiu ir tremtinio sąmonę su visu iš šios sąmonės plaukiančiu gyvenimo būdu. Tai ateitininkijos lemtis... Kurstyti tad tremties sąmonę visuose ateitininkuose, o ypatingai jauniausioje jos atžaloje — moksleiviuose, yra dabar pagrindinis mūsų uždavinys ir ateitininkijos išlikimo laidas“.

Ar save „tremtiniu“ gali vadinti tas, kuris pats iš krašto pasitraukė? Juo labiau, ar „tremtiniu“ galima vadinti jau čia gimusį?

PJŪTIS DIDŽIULĖ, O DARBININKŲ MAŽA

Jonas Vyšnionis

Kuomet Viešpats išsiuntė savo mokinius į įvairias vietas bei miestus, tarė jiems: „Pjūtis didžiulė, o darbininkų mažą“. Lietuvių tautiškumo spektroje neužginčijamai matomas tautinės švieselės tamsėjimas. Visuomeninis veikimas stokoja aiškios, pozityvios linijos. Stebėjimas ir aimanavimas tai nėra ateitininkiško veikimo eiga. Vien lūpų gimnastika ar akcija nedavė ir neduos nei ateitininkų organizacijai, nei plačiajai visuomenei naudos. Išmastytas planas ir tik pozityvi akcija sujungs mūsų jėgas, kurios atliks pasigėrėtinus darbus. Jeigu mes didžiuojamės Prano Dovydaičio pasipriešinimu lietuvių tautos dekrizianizacijai, tai kaip galime šiandien žiūrėti ir gal su nuliūdimu laidoti mūsų tautiškumo principą.

Paskutiniai Arkivyskupo Jurgio Matulaičio tarti žodžiai: „Rikiuokitės ir pasiaukokite“ tinka šiandien ir mums. Reikia mums visiems ruošti tiek jaunučiams ir tiek sendraugiams. Jaunų jėgų visad reikėjo, reikia ir reikės. Jų ruošimas būtinas. Įvairūs kursai bei sąskrydžiai su efektyviomis programomis neturėtų mažėti, o atvirkščiai — didėti. Šeimos šventės, nežiūrint jų kiekybės ar kokybės, turėtų būti tęsiamos. Ruošiant renginio programas tiktų prisiminti jaunimą, gal net ir programos atlikimui.

Studentai ateitininkai kai kuriose vietovėse ne tik susilpnėjo, bet beveik sustojo jų veiklos laikrodys. Vyresniųjų ateitininkų, baigusią studijas, iniciatyva turėtų ateiti talkon ir pašalinti gal tik pasimaišiusį akmenuką po ratu, kuris sustabdė veiklos riedėjimą.

Pastaraisiais metais pastebimas didesnis ir dažnesnis lituanistinių mokyklų kokybinis menkėjimas ir kiekybinis mažėjimas. Lituanistinis švietimas yra visų lietuvių pareiga, nors kai kurie mano, kad tai tik tėvų reikalas, kurių vaikai lanko mokyklą. Kiekvienoje šeimoje lituanistinis švietimas turėtų būti skatinamas bei puoselėjamas. Tenka pasidžiaugti, kad

Clevelando moksleiviai ateitininkai ne tik lanko šimtaprocentiniai lituanistinę mokyklą, bet net ir pirmiaujantys mokiniai. Neturiu abejonės, kad ir kitose vietovėse panašūs rezultatai.

Kitas labai svarbus faktas, kad stokojame mokytojų lituanistinėse mokyklose, o ypač vyresniems skyriams. Kalbame apie mokinių mažėjimą, bet buvome užmiršę ruošimą naujų mokytojų. Ši problema vis didėja, o nuvargusių mokytojų, kurie dirbo aibesmetų, pavadavimo kaip nesimato taip nesimato. Lituanistikos žinių silpnėjimas atsilies, jeigu jau neatsilies, ir ateitininkų organizacijos eilėse. Ateitis rūpi kiekvienai organizacijai, tačiau lituanistinis švietimas atidedamas ar net užmiršamas. Tenka tik pasidžiaugti Clevelando Ateities klubo sendraugiais, kurie įkūrė ir eilę metų rūpinosi Vyskupo Valančiaus lituanistinės mokyklos egzistencija. Be lituanistinio švietimo matau tik pražūtingą ateitį.

Dar vienas pastebimas reiškinys, tai narių dalyvavimas kitoje veikloje. Ar tas silpnina mūsų organizaciją?

Atsakysiu į tai — taip ir ne. (Man tokie atsakymai patinka, nes diskusijų metu galima pasirinkti). Realiai žvelgiant į ateitininkų veiklą, ne visi gali būti Bendruomenės pirmininkai ar kitų organizacijų vadovai. Bet mums to ir nereikia. Visuomeninio darbo dirva plati ir įvairi. Darbininkų stokojame daugelyje veiklos sferose. Ir vėl priminsiu Šv. Rašto žodžius: „Pjūtis didžiulė, o darbininkų mažą.“ Tad nuolatinis naujų darbininkų ieškojimas bei verbavimas egzistencijai būtinas.

Visuomeninį veikimą palyginu židinio kūrenimu. Kuomet jis atatinkamai pakuriamas — visiems malonu sušilti, bet nustojus kūrenti, stokojame šilumos ir pagaliau užgesa, o per smarkiai užkūrus galima namą uždegti.

Grįžtant prie klausimo „Ar narių dalyvavimas kitoje veikloje silpnina ateitininkų organizaciją? Tie kurie dirbo bet kokį visuomeninį darbą, ar tai būtų kultūrinis, politinis, švietimo srityje, organizacijose ir t.t. ir t.t., anksčiau ar vėliau pajunta tiek dvasinį tiek fizinį išsėmimą. Pareigų pakeitimas gali būti geras receptas ne tik anksčiau suminėtu faktorių papildymui, bet t.p. praplatinti visuomeninį patyrimo akiratį. Tokiu atveju visiems gerai.

Tačiau kartais gal kam nors nepatogu nužengti laiptą žemiau visuomeninės veiklos gradacijoje. Juozas Girnius savo knygoje *Idealas ir laikas* teigia: „Kiekvienas gali būti visuomeniškas pagal savo individualų polinkį ir atatinkamą sugebėjimą“. Toliau tas pats autorius pabrėžia, kad „Galima būti daugiau visuomeniškam, sąžiningai atliekant eilinio pareigas, negu tingiai sėdint vadovaujančiuose postuose“

VISUOMENIŠKUMAS

TARP ŠEIMOS IR TAUTOS

Ofelija Baršketytė

Šio simpoziumo metu norime atkreipti dėmesį į ateitininkų visuomeniškumo principą. Visuomenė įsiterpia tarp šeimos ir tautos. Ji turi bendrų kultūrinių, socialinių, ekonominių ir politinių interesų. Žmogus visuomenėje bręsta ir kartu gyvena, siekdamas savo ir kitų visuomenės narių gerovės. Visuomeniškumas reikalauja prisiderinti prie kitų, jausti už kitus atsakomybę, dalintis su kitais savo pareigomis ir teisėmis, žiūrėti visų bendros gerovės ir gerbti kitų laisvę. Ateitininkas, kaip katalikas, yra visuomenininkas, kuris vadovaujasi krikščioniškumo principais. Kiekvienas asmuo turi turėti pasaulėžiūrą nes savo gyvenime ir darbe vadovaujasi kokiomis nors pažiūromis. A.a. kunigas Yla aiškino, kad ideologija yra vieningai suderintų idėjų sistema. Ateitininkų organizacija dalinai ir yra visuomeninio ugdymo mokykla. Ji stato prieš akis aukštus idealus, skatina imtis atsakomybės už kitus, teikia įvairių galimybių iniciatyvai. Bet kas atsitinka, kaip net ir vienuoliktajame ateitininkų kongrese buvo pastebėta, atsidūriame senųjų principų ir naujųjų sąlygų kryžkelėje? Pradedame norėti pajauti, kad ateitininkija eina su gyvenimu. Kaip Juozas Kojelis anksčiau minėjo penki ateitininkų principai yra mūsų kelrodžiai. Bet, laiko reikalavimai kilnoja kirčius nuo vieno principo ant kito. Visuomeninės ateitininko pareigos yra bendros kaip lietuvių inteligento ir specialios kaip kataliko vi-

suomenininko. Bet kaip mes jas suderiname su šių laikų reikalavimais?

Dauguma iš mūsų gyvename dvejuose pasauliuose. Dienomis esame darbo arba mokslo aplinkoje, vakarais ir savaitgaliais esame šeimos ir/ar lietuviškos veiklos aplinkoje. Yra sunku tuos abu gyvenimus suderinti arba lengvai tarp jų suktis. Gerai prisimenu pasikalbėjimą su vienu draugu po viso savaitgalio užtrukusio posėdžiavimo. Jis buvo nusivylęs savaitgalio rezultatais. Man aiškino, kad jo profesijoje senūnai netik klausosi jo patarimų bet ir moka jam užtai didelius pinigus, o tarp lietuvių jo profesinė patartis mažai ką reiškia. Turime profesionalų visose srityse bet kai reikia patarimų kaip politikuoti, pinigus rinkti ar į spaudą kreiptis, jų patyrimu nepasinaudojame. Gal geriausias pavyzdys iškilo prieš porą savaitių Washingtone, kur Linas Kojelis viešai aiškino, kad jis galėtų ant vienos rankos pirštų suskaičiuoti kiek kartų per penkis metus lietuviai veikėjai yra prašę jo patarimo politiniais reikalais. Kai nėra suderinimo tarp mūsų profesinio, mokslinio, šeimyninio, ir visuomeninio gyvenimo, vienas iš jų nukenčia. Kaip aš matau tarp savo bendraamžių, daugiausiai nukenčia lietuviškas visuomeninis gyvenimas. Ar dėl nusivylimo, laiko stokos ar nuobodumo vyresnis jaunimas atrodo nepasilieka aktyviais visuomenininkais. Čia ir kyla nagrinėtinas klausimas ar mes atliekame visuomeninės ateitininko pareigas jeigu nesame aktyvūs lietuviškos veiklos puoselėtojai?

Antra tema kurią norėčiau paliesti yra kaip mes savo profesinėje visuomenėje vadovaujamės krikščioniškumo principais? Profesinis veikimas ar vadovavimas su dvasiniais ar moraliniais tikslais darosi sunkiau ir sunkiau įgyvendinti. Jau pradedame tai pajusti dar būdami mokslo suole. Greitos susisiekimo ir spaudos priemonės padaro mus jautrius pasauliniams įvykiams ir pažiūroms. Susidūriame su įvykiais, pergyvenimais ir sprendimais į kuriuos mūsų tėvai reaguodavo turėdami daugiau subrendimo ir pasiruošimo. O užaugę ir subrendę susidūriame su vadinama amerikietiška darbo etika. Ta darbo etika gerbia prisitaikymą (populiariai vadinama IBM blue), persidirbimą (populiariai vadinama workaholism), greitą kylimą (climbing the corporate ladder) ir savinaudžiavimą (saving your own neck). Vertybės kaip geras elgesys, pagarba, švelnumas ir santūrumas nėra madoj. Aš pati matau tai ir savo profesijoje ir dažnai turiu kompromisų ieškoti.

Problemas pristačius, turiu prisipažinti, kad neturiu joms tvirtų sprendimų. Bet turiu siūlymą. A.a. kunigas Yla mokė, kad principiškai svarbu gyvenime derinti tvarką ir laisvę, bendruomeniškumą ir individualumą, darbą ir poilsį. Siekime tokio balanso ir savo gyvenimuose. Laimingas tik tas kuris moka organizuoti savo darbą ir branginti savo ir kitų laiką.

ATEITININKAS LIETUVIŠKOS VISUOMENĖS NARYS

Gintaras Grušas

Norint nagrinėti ateitininkijos visuomeniškumo principą reikia pirmiausiai suprasti, kas mes, ateitininkai, esame. Tai reiškia, kaip jau Juozas Kojelis ir Ofelija Baršketytė minėjo, reikia atsižvelgti į mūsų penkis principus, o jų tarpe yra ir visuomeniškumas. Bet visų penkių principų pagrindas yra šūkis: „Visa atnaujinti Kristuje, tarnaujant Dievui ir tėvynei“. Tas šūkis mums nurodo, kad visi principai ir visa mūsų veikla turėtų būti motyvuota krikščionišku momentu. Taigi į visus mūsų principus ir į visą mūsų veiklą mes turėtume žiūrėti iš vieno pagrindo, iš kristocentriško krikščioniško

momento.

Kas mums šiuo metu tą kliudo daryti? Šiuo metu, galbūt didžiausia kliūtis yra, tai neturėjimas sprendimo sekančiai problemai: ar ateitininkija yra organizacija ar sąjūdis?

Į sąjūdį galim žiūrėti kaip aktyvizmo, gal emociniai paliestą, judesį, masišką judėjimą; o organizacija geriau apibūdinama savo biurokratija, beruošiančią narius papildyti tos organizacijos eiles.

Didžiausias pavyzdys tokios nepastovios situacijos, tokios įtampos, yra, gal, katalikų bažnyčia. Katalikų bažnyčia turi savo biurokratiją, savo hierarchiją, tai reiškia, ji yra organizacija. Bet per amžius matome, kaip joje iškyla įvairūs sąjūdžiai, kaip, pavyzdžiui, Šv. Pranciškaus atsinaujinimas. Šis ir kiti sąjūdžiai bažnyčioje iškilo su tikslu grąžinti tą sąjūdžio momentą, tą judėjimą, kad nebūtų pasimesta biurokratijoje, o būtų atsiminta tikrieji tikslai, pati bažnyčios esmė.

Atsižvelgiant į tą, aš manyčiau, kad ateitininkai vykdydami visuomeniškumo principą, turėtų eiti į visuomeninį darbą iš „experiential moment“, iš to pajutimo, to krikščioniško atsinaujinimo. Jei mūsų visa veikla vyktų krikščioniško atsinaujinimo ženkle, būtų atlikti įsipareigojimai ne tik visuomeniškumo, bet ir visiems kitiems principams: inteligentiškumui, šeimyniškumui, labiausiai tautiškumui ir katalikiškumui.

Jei grįžtumėme į sąjūdžio galvoseną tada atpultų klausimas, ar ateitininkas gali pasilikti ir dirbti tik ateitininkų organizacijoje, ar jam privaloma eiti į visuomeninį gyvenimą. Ateitininkų sąjūdžio dalyviai spontaniškai turėtų veržtis į visuomeninį darbą ir, gal katalikišką terminą panaudojant, turėtų apaštalauti; mes turėtumėm eiti į bendruomenę, didžiąją prasme, ir ten apaštalauti vykdant savo misiją. Visa Atnaujinti Kristuje, o nepaskęsti vien tik organizacinėje biurokratijoje. Tam atsiekti siūlau, kad, gal, mes pergalvotumėm savo organizacijos auklėjimo sistemą, savo stovyklas, savo kuopų metinius planus. Nijolė Balčiūnienė tik ką pristatė naują seselės Ignės projektą „Kristaus pažinimas asmenišku dialogu“. Jeigu pradėtumėm ateitininkiškojo jaunimo auklėjimą, daugiau iš tokio taško ar tai būtų stovyklose ar pačiose kuopose, tai jaunimui įdiegtumėm tą „experiential moment“. Su tais jausmais, tuo momentu, išeitų ateitininkas į visuomenę su esminiu nusiteikimu pasiryžęs veikti žmonijos gerovei. Man atrodo, kad tuo būdu ne tik mūsų ateitininkijos sąjūdis sustiprėtų, bet ir mes patys pajustumėm reikala giliau įsijungti į visuomeninį darbą. Tai sakydamas aš nepaneigiu, kad ateitininkai ir dabar aktyviai reiškiasi visuomeniniame gyvenime. Man tik atrodo, kad sąjūdžio dvasioje apaštalaujant būtų veikiami produktyviau pagal visuomeniškumo principą.

ATEITININKAI PO II VATIKANO SUVAŽIAVIMO VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

Simpoziumo dalyviai: D. Staniškienė, S. Kuprys, A. Liulevičienė.

Simpoziumas vyko Dainavoje, rugp. 11 d.

Dalyviai: Aušra Liulevičienė — vadovė, Saulius Kuprys, Dalia Staniškienė.

Buvo svarstomi šitokie klausimai: Ko Katalikų Bažnyčią turi teises reikalauti iš savo narių? Ar ateitininkai priima pakeitimus bažnyčioje?

Po II Vatikano langas atsiverė į pasaulį. Simpoziumo dalyviai priėjo prie tokiu išvadų:

- Supraskime savo ryšį su Kristumi ir per jį su Dievu.
- Supraskime savo ryšį Kristaus bendrijoje.
- Supraskime savo ryšį su pasauliu.
- Supraskime tautinių parapijų privelegija, jas remkime ir aktyviai jose reiškimės.
- Pasauliečiai neturėtų apleisti Bažnyčioje tų vietų kuriose jie kaip pasauliečiai turėtų reikštis.

ATEITININKAS RYŠYJE SU KRISTUMI

KRIKŠČIONIŠKO ATSINAUJINIMO TEMA

Dalia Staniškienė

II Vatikano dokumentuose, V skyriuje (I daly, Konstitucijose) 40 pastraipoje taip rašoma:

„Tad kiekvienam aišku, kad visi tikintieji Kristų, kokia bebūtų jų užimama vieta ar padėtis, šaukiami siekti krikščioniškojo gyvenimo pilnatvės ir meilės tobulybės. Šis šventumas net žemės bendruomenėje padeda plisti žmogiškesniam gyvenimui. Tam tobulumui pasiekti tikintieji tepanaudoja jiems Kristaus malonės atsiektąją galią. Sekdami jo pėdomis, tapdami į jį panašūs ir visur nusilenkdami Tėvo valiai, didžiadvasiškai tepasišvenčia Dievo garbei ir artimo tarnybai. Tuo būdu Dievo tautos šventumas skleisis gausiais vaisiais, kaip Bažnyčios istorija ryškiai parodo daugybės šventųjų gyvenimu.“ (psl. 70)

Prieš II Vatikano suvažiavimą buvo nusiteikimas, kad šventumo siekimas tik kunigams ir vienuoliams. Buvo galvojama, kad kas nori šventumo turi tapti kunigu ar eiti į vienuolyną. II Vatikanas priminė, kad Viešpaties intencija buvo, kad visi siektume šventumo, nesvarbu kokiam luome esame. O kad tokio šventumo atsiekti, reikalingas DVASINIS ATSINAUJINIMAS.

Kartais, man atrodo, kad ateitininkai turėtų persvarstyti savo supratimą visų penkių principų ir pergaltvoti jų svarbą savo gyvenime — kas pirmoj vietoj? Džiaugiuosi, kad Gintaras Grušas šio ryto diskusijose iškėlė

mintį, kad visa mūsų veikla turi būti motyvuota krikščionišku momentu, ir, kad „iš krikščioniško atsinaujinimo turi išeiti mūsų visa kita veikla“. Kartais, atrodo, kad žymiai daugiau dėmesio skiriama, pavyzdžiui, inteligentiškumui, negu katalikiškumui. Aš nenoriu numaižinti inteligentiškumo vertės ar svarbos, bet kartais man atrodo, kad *inteligentiškumas* sulyginamas su *intelektualumu*... Gaunasi vaizdas, kad kuo mokytesnis, tuo geresnis žmogus busi... Tuo tarpu savo dvasinį gyvenimą turtinti daug pastangų nepadedam, nes tam nematom reikalo...

Savo suėjimuose siekiame „svarių“ minčių (kurių pasiklause, pasidžiaugę greit jas užmirštam...). Norime „gauti“ ir laukiame, kad mums nuolat kas nors ką „duotų“. Gera, puiku, girtina. Bet būdami *krikščioniškos* organizacijos nariai turime norėti ir *duot*. O duodame pasidalindami savais išgyvenimais, mintimis, patirtimi, nuoširdžiu atsivėrimu viens kitam — siekdami krikščioniško atsinaujinimo...

Mes turime visi ieškoti atsakymą į laiko ir Vatikano II-ojo keliamus klausimus mums kaip krikščioniškos, katalikiškos organizacijos nariams. Džiaugiuosi, kad jaunas žmogus tai mato ir jaučia. Bet ar taip yra?

Ateitininkų Federacijos Dvasios vadas kun. dr. Valdemaras Cukuras savo straipsnyje „Apsisprendimas kryžkelėje“ 1986 vasario mėn. *Ateityje* kalba apie būtinumą persvarstyti visos ateitininkijos ryšį su Kristumi ir „labai rimtai, atvirai paklausti, kas yra Kristus man, asmeniškai, mūsų organizacijai ir mūsų tautai: ar Kristus man tėra abstrakti idėja, miglotas genialaus dorovės mokytojo atvaizdas, didingas istorijos bėgyje iškilusio pranašo paveikslas, kurį reikia patalpinti šalia kitų iškiliųjų žmonijos istorijoje iškilusių asmenybių prisiminimų galerijoje? Jei Kristus man dar nėra tapęs gyvuju Dievu, mano paties asmens slaptųjų gelmių atskleidėju ir nepabaigiamo pokalbio iniciatorium — aš dar nesu pabudęs tikrajam gyvenimui, mano kartojamas „viską atnaujinti...“ — tik tuščia frazė, tik nublukusios vėliavos vėjuje blaškomos raidės...“

Tėviškės Žiburis 1986 liepos 22 vedamajame, užvardintame „Artima, bet nepažįstama“ (kuriam kalbama apie Lietuvos krikščionybės sukaktį) rašoma: „Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje ir po jo, ypač išeivijoje atsivėrusioje vyresnėje kartoje, labai sustiprėjo tautinis jausmas, vietomis tapęs net ultranacionalizmu bet nesustiprėjo krikščioniškasis tikėjimas. Daugelyje širdžių jis išliko tiktai kaip tradicija, kaip laikymasis tam tikrų papročių, kurių esmė yra dingusi“. Aš bijau, kad šis priekaištas tinka ir mums, ateitininkams...

Lietuvos vyskupai 1986 metus paskelbė Sąmoningo tikėjimo metais. Bet ką ateitininkai iki šiol konkrečiai apie tai darė? Kiek iš mūsų esame perėję arba bent susipažinę su Religinio Atsinaujinimo komiteto (vysk. Baltakio, ses. Ignės ir kun. Saulaičio) paruošta *Dvasinio atsinaujinimo programa* ruošiantis kitais metais švęsti

krikšto jubiliejų? Labai gerai, kad Nijolė Balčiūnienė mus šį rytą su ta programa supažindino ir, kad dar ir daugiau šioj stovykloj apie tai bus kalbama.

Mano konkretus pasiūlymas: kad visose kolonijose ateitininkų vienetai šią 6 suėjimų dvasinio atsinaujinimo programą išipareigotų išeiti dar prieš ateinančių metų Krikšto jubiliejaus šventimą. Kad patys atsinaujinę ir kitiems padėtų šia programą išeiti, neatsisakytų tokiems būreliams vadovauti. Kadangi dvasinis atsinaujinimas reikalingas visiems ir kiekvienam, jei norime priartėti prie Kristaus ir su Jo Šv. Dvasia toliau prasmingai savo organizacijos darbą dirbti, tad šie pasiūlymai taikomi visiems — nuo moksleivių iki pačių vyriausių sendraugių — ir tiems, kurie mano, kad jie jau „viską atsiekė“, „dabar kitų eilė“, „aš jau savo padariau“, „man jau nesvarbu — aš jau per senas“...

II Vatikano susirinkimas kvietė krikščionis pakeisti savo mentalitetą: Bažnyčią nėra tik kunigai ir vienuoliai; Bažnyčia esame visi drauge. Mums, kaip ateitininkams, taip pat reikia pakeisti savo mentalitetą. Atidarydamas Bažnyčios duris ir langus Vatikano II-jo suvažiavimas (cituoju mūsų Federacijos vadą J. Polikaitį) „pakvietė mus visus aktyviai įsijungti į *visus* Bažnyčios darbus bei rūpesčius“. Ar ateitininkija reagavo į šį Bažnyčios kvietimą? — *manau, kad ne gana*. Ar ateitininkai priima pasikeitimus Bažnyčioje? O gal išnaudoja šį Bažnyčios atvirumą savo gerovei ir patogumui? — *taip, prisitaikom tai, kas mums patinka, kas lengviausia...* (Pvz., visi plaukiame būriais prie šv. Komunijos — ir ačiū Dievui, kad taip darom! — nes čia mums norėtusi kasdieninė pagalba, — bet Susitaikymo sakramento jau, atrodo, nereikia... labai mažai jo malonėmis naudojames...)

Aš pilnai sutinku su mūsų Federacijos vadu, kuris sako, kad mes „neprivalome bijoti rizikos, bandyti naujas priemones, pasimokyti iš mūsų kaimynų“. Taip, pasimokykime iš amerikiečių (pasauliečių) kurie sėkmingai suorganizuoja dvasinio atsinaujinimo savaitgalius, šv. Rašto būrelius ir pan. Tokie dalykai puikiai derinasi su ateitininkiškais principais — mūsų principai net to reikalauja!

Jei Bažnyčia nepabijojo atverti savo duris ir langus, nebijokime ir mes atverti savo sielos duris ir langus ir pradėti nuo savęs atnaujinimo atveriant savo širdį asmeniniam Kristui.

DIAKONŲ KLAUSIMAS

Pasauliečių apaštalavimas ateitininkams, pasirinkusiems savo šūkiu VISA ATNAUJINTI KRISTUJE, rodos turėtų būti visiškai natūralus ir savaime suprantamas, nuolat praktikuojamas. Bet ar taip iš tiesų yra? Neskaitant išimčių, esam toli nuo to; daug daugiau esam

susirūpinę lietuvybe (nors ir tas rūpestis jau daug kam ne taip „dega“), o apaštalavimą, dvasinį atsinaujinimą paliekam dvasiškiam, kurių vis mažėja...

Jei dabar paklausčiau čia susirinkusių, ar visi esate ištikinę, kad ir pasauliečiai, ne tik kunigai, vyskupai ir vienuoliai turi jungtis į Bažnyčios tarnystės darbus, į apaštalavimą, manau, kad būtų tokių, kurie sakytų — palikim visa tai kunigam, tai ne mūsų reikalas ir pareiga, arba bent — tai ne *mano* reikalas, aš nemoku, negaliu, nepajėgiu, nesugebu ir neturiu laiko — tegul daro kiti...

Gi Vatikano II susirinkimas kalbėjo kitaip. Ir tai buvo taikoma ir mums, ateitininkams.

Skačiau, kad net ir 1987 metais įvykstančio Vyskupų sinodo tema bus Pasauliečių misija Bažnyčioje ir pasaulyje. Taigi, pasauliečių rolė Bažnyčioje darosi vis svarbesnė ir reikšmingesnė.

Man yra specifiniai skirta pasisakyti DIAKONŲ klausimu. Pirmiausia, kas yra diakonai? II Vatikano konstitucijose, III skyriui, 29 pastraipoj šitaip rašoma: „Vienu laipsniu žemiau hierarchijoje stovi diakonai, kuriems rankos yra uždedamos „ne kunigauti, o tarnauti“. Sustiprinti sakramentine malone ir bendraudami su vyskupu bei jo kunigais, jie tarnauja Dievo tautai liturgija, žodžiu ir meilės veikla. Diakono pareiga, kiek tai kompetentingos galios pavedama, išskilmingai krikštyti, sergėti ir dalyti Eucharistiją. Bažnyčios vardu paliudyti ir laiminti santuoką, nešti ligoniams viatiką, skaityti tikintiesiems Šventąjį Raštą, mokyti ir raginti žmones, vadovauti tikinčiųjų kultui ir maldai, teikti sakramentalijas, būti prie mirstančiųjų ir atlikti laidotovių apeigas. Pasišventę meilės ir tvarkymo pareigoms, diakonai teprisimena šventojo Polikarpo išpėjimą: „Tebūnie gailestingi, uolūs; težengia tiesos keliu, laikydamiesi Viešpaties, kuris tapo visų tarnu“.

„Dėl šiandieninės Lotynų Bažnyčios tvarkos šias taip didžiai reikalingas bažnytiniam gyvenimui pareigas daug kur vargiai tegalima atlikti. Todėl ateityje diakonatas galės būti atstatytas, kaip atskiras ir nuolatinis hierarchijos laipsnis. Įvairių rūšių kompetentingoms vietos vyskupų konferencijoms, pačiam popiežiui priariant, yra paliekama nuspręsti, ar ir kur tinka tokius diakonus įvesti. Popiežiui sutinkant, šis diakonatas galės būti suteiktas vyresnio amžiaus vyrams, net turintiems žmonas, o taip pat ir tinkamiems jaunuoliams; tačiau šiems turi ir toliau galioti celibato įstatymas“.

Mūsų dvasios vadas kun. Cukuras savo straipsnyje „Apsisprendimas kryžkelėje“ (vasario, 1986 *Ateitis*) taip pat kalba apie mažėjantį skaičių kunigų ir pašaukimų. Jis sako: „Todėl ryšium su visuotinio mūsų dvasinio atgimimo pastangom privalėtume rimčiau pasvarstyti nuolatinį diakonų klausimą išdrįsti save paaukoti šioms kilnioms pareigoms“. Aš manau, kad reikia ne tik

ATEITININKAI PO II VATIKANO SUVAŽIAVIMO

pasvarstyti (tai darom šioj stovykloj), bet ir įtraukt į rezoliucijas, o artimoj ateity pradėt igyvendint. *Mano konkretus pasiūlymas yra, kad mūsų dvasios vadai imtųsi iniciatyvos diakonų paruošimo klausimu, o ateitininkai kviečiami kad neatsisakytų šio kilnaus darbo.*

Diakonai nėra kas nors nauja, tik šiais laikais ar Vatikano II suvažiavimo sugalvota. Apie pirmuosius diakonus jau kalbama šv. Rašte. Ap. Darbų 6 skyriuje taip sakoma:

„Nedera mums apleisti Dievo žodį ir tarnauti prie stalų. Todėl, broliai, išsirinkite iš savo tarpo septynis vyrus, turinčius gerą vardą, pilnus Dvasios ir išminties. Mes juos paskirsime tam darbui, o patys toliau atsidėsime maldai ir žodžio tarnybai”.

Diakonatą matau kaip labai gerą būdą pasauliečiams ateitininkams aktyviau įsijungti į tarnystės darbą Bažnyčioje, į kuri visi esame pašaukti. Kadangi

jaučiamas didelis trūkumas lietuvių kunigų, gal tai bent dalinai išspręstų šį klausimą. Porą pavyzdžių: diakonai galėtų dažniau atnešti Švenčiausiąją ir aplankyti sergančius ir senelius. Taip pat diakonai gal padėtų išspręsti jaunimo vasaros stovyklų kapelionų klausimą, arba Šv. Rašto studijų būrelių organizavimą, pravedimą. Jie galėtų talkinti metų bėgyje organizacijose (ypač jaunimo – moksleivių, jaunučių) kaip dvasios vadai, kurie galėtų daug dažniau, negu labai viskuo užimti parapijų kunigai, ateiti į susirinkimus, padėt praveisti dvasinės programos ir t.t.

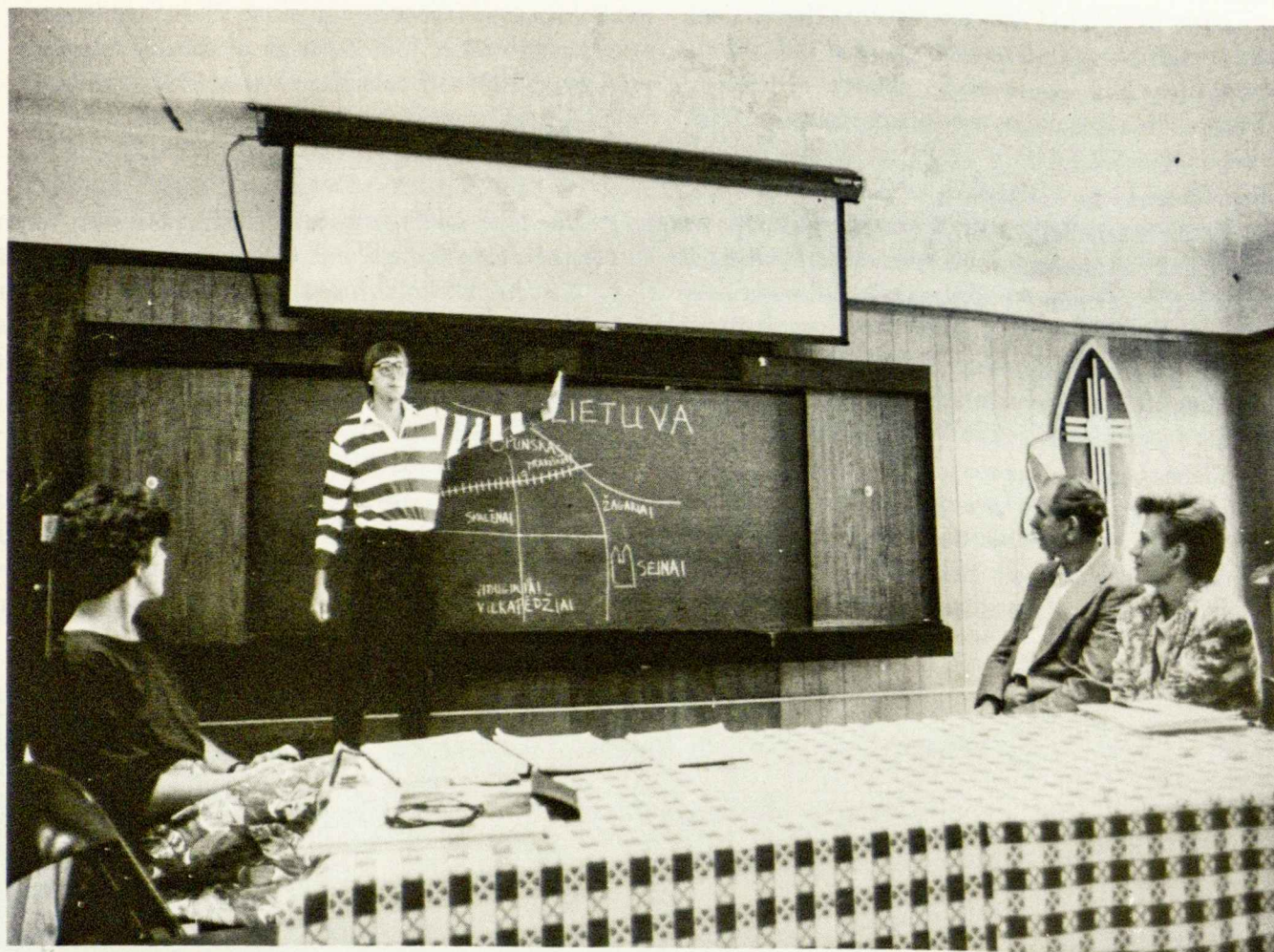
Kristus pabrėžė, kad jis atėjo ne valdyti, bet tarnauti. Tai tarnystei kviečiami ne tik kunigai, vyskupai, bet ir pasauliečiai. Didesnis pasauliečių įsijungimas į šį tarnystės darbą gal eventualiai išsąskaituoti ir daugiau pašaukimų į kunigystę...

Prie laužo Jubiliejinės stovyklos metu.

MES BENDROJE KOVOJE SU TAUTA

DĖL TIKĖJIMO, ASMENINĖS BEI VALSTYBINĖS LAISVĖS

Simpoziumo dalyviai: D. Juozapavičiūtė, A. Žygas, P. Vaičekas ir G. Damušytė.

Dainava, rugpiūčio 12.

Dalyviai: Gintė Damušytė — vadovė, Dainora Juozapavičiūtė, Povilas Vaičekas, Arvydas Žygas.

Kadangi pavergtos Lietuvos rezistentai drąsiai stoja tiesos ir teisingumo pusėje, mes privalome:

1. Budinti laisvojo pasaulio sąžinę, kad Lietuvos byla nebūtų išbraukta iš tarptautinių problemų sąrašo.
2. Nuolat ieškoti Lietuvos reikalui artimų ir įtakingų draugų bei juos informuoti.
3. Visomis išgalėmis moraliai ir materialiai remti pavergtą Lietuvą.
4. Auginti ir ugdyti išeivijoje sąmoningus jos visuomenės vadus.
5. Rašyti visais Lietuvą liečiančiais klausimais į didžiąją bei vietinę svetimomis kalbomis leidžiamą spaudą.
6. Nepamiršti ir kitose sovietų imperijos dalyse gyvenančių ir sunkią tremtį vargančių mūsų tautiečių.

(J.B.)

MES BENDROJE KOVOJE

Gintė Damušytė

Pasak Stasio Šalkausio „tarnavimas tiesai ir teisybei niekad neapsieina be kovos su netiesa ir neteisybe... yra būtina sužadinti maksimalinį veiklumą, tikrai sakant, **veiklumo entuziazmą**, o taip pat pastumti tą veiklumą į neišvengiamą apsigynimo ir privalomo pasipriešinimo vagą. Gyvenimas visados yra kova dėl savo idėjų...”

Vienas bendras bruožas jungia visus Lietuvos rezistentus – jų gyvenime yra jau įvykęs reikšmingas dvasinis lūžis: jie drąsiai stoja tiesos ir teisingumo pusėje, paneigdami persekiojo smurtą. Toks heroizmas yra grynai asmeninio gilaus apsisprendimo išdava. Argi mes

galime tokio didingo dvasinio lūžio metu būti tikrai paprastais stebėtojais? Juk šie reiškiniai skatina mus visus ištieti ranką kovojantiems broliams ir sesėms ir tapti tos garbingos kovos dalyviais. (Lietuvos klausimas gali būti ne vien lietuvių reikalas, bet ir visų katalikų bei apamai geros valios žmonių rūpestis.)

Turbūt žymiausias lietuvių sąžinės kalbės yra ateitininkas – Viktoras Petkus. Jis buvo nuteistas 1978 m. Vilniuje, kai Maskvoje vyko plačiau žinomi Ginzburgo ir Ščaranskio teismai (įsidėkime, kad pastarieji du jau yra Vakaruose). Petkaus gyvenimo nuotrupos liudija, kad jis yra žmogaus teisių judėjimo simbolis, ir

Lietuvos katalikybės simbolis, ir Lietuvos tautinio judėjimo simbolis, ir visos imperijos disidentizmo vienas iš didžiųjų simbolių: jis visų pirma išsiskiria savo šviesia asmenybe.

Vokiečių laikais Viktoras Petkus tapo Raseinių gimnazijos ateitininkų kuopos vadu, už ką jau tada grėsė nemalonumai. Tą darbą jis tęsė pasitraukus vokiečiams ir grįžus rusams. Ir netrukus, 1947 m. buvo pirmą kartą įkalintas. 1953 m. buvo paleistas. Bet 1957 m. vėl buvo suimtas ir išsėdėjo dar aštuonerius metus, nes pas jį buvo rastos „antitarybiškos“ knygos: Brazdžio eilėraščiai, Aiščio ir Nelės Mazalaitės kūriniai, ir pan.

Grįžęs iš kalinimo, Petkus lavino jaunuolius Lietuvos literatūros, Lietuvos istorijos ir religijos reikaluose, tarsi vedė tokią neoficialią ateitininkų kuopelę. Jis turėjo didžiulę ir puikią lietuvių poezijos biblioteką. Petkus buvo vienas iš tų, kurie su Sacharovu artimai bendravo. Jis įsteigė Helsinkio grupę, tvirtai žinodamas, kad jam gresia didžiausias pavojus

Kai Petkų teisė, jis pasirinko efektingą gynimosi taktiką. Atsisakė dalyvauti teisme – jį turėjo pristatyti jėga keturi milicininkai. Teisme įsai tyčia miegojo, neatsakinėjo į klausimus. Spauda šią taktiką pastebėjo ir apie ją daug rašė.

Petkus kalinime sėdį jau aštuonerius metus: jis atliko 3 metų terminą kalinime, tęsia 7 metų pabaudą griežto režimo lageryje ir jo dar tebelaukia 5 metai tremties.

Dėl tiesos žodžio, ši šviesi asmenybė kentės 15 metų už spygliuotų vielų. Išsivaizduokim kiek nesuvaržytas žmogus gali nuveikti per tiek laiko – 15 metų.

Bet štai kokia gyvenimo ironija. Atidžiai sekdami pogrindžio spaudą, pastebime, kad sunkiausiose sąlygose veikdami Lietuvos pogrindžio darbuotojai daug kur yra veiksmingesni, kaip laisvoji lietuviškoji išeivija. Pvz., ne išeivija, o okupacijoje gyvenantys pakėlė triukšmą, paskelbdami memorandumą atsaukti slaptą ir gėdingą Molotovo-Ribentropo sutartį, nors protestas pasirašusiems grėsė kalinimas ir psichiatrinės ligoninės.

Petkus, kuris yra grandinių sukaustytas, net ir dabar pajėgia paveikti pasaulį. O kaip jis tai padaro tokiose sąlygose?

Pasiklausykime ištraukos iš jo laiško, kuriame jis rašo:

„Nepakartojamai gražų įspūdį paliko virš keturiasdešimt vagių ir kitokio plauko bendro likimo žmonių, kurie, mirus Popiežiui Povilui VI, prašė manęs papasakoti apie popiežius, o paskui išaiskinti skirtumą

Bendra Jubiliejinės stovyklos nuotrauka.

BENDROJE KOVOJE SU TAUTA

tarp katalikų ir stačiatikių. Ir aš, remdamasis rusų filosofu Vladimiru Solovjovu, kurio mintys jiems turėtų būti artimesnės, stengiausi išpildyti jų prašymą. Kaip jie visi nutildavo, ir ištisas valandas su didžiausiu žingeidumu klausydavo, paskui mane apipildavo klausimais. Ir niekados nepamiršiu, kaip jų keletas, susimėtę kampan, ardė nailoninę kojinę ir visą popietę kažką triūsė. Po vakarienės jie man įteikė iš tų siūlų numegsta kryželį, dėkodami už žinių pasidalijimą su jais. Gal gyvenime brangesnės dovanos ir nebuvau turėjęs”.

Iš šių duotų pavyzdžių susidaro aiškus išpūdis. Petkaus elgesys teisme įrodė, kad jis yra principingas žmogus. Jis sovietų teismo eigos, ar geriau sakant, komedijos, nepripažino, ir todėl joje sąmoningai nedalyvavo.

Petkaus elgesys lageryje įrodo, kad jis yra tolerantas, sugebantis susikalbėti su įvairaus plauko žmonėmis, nuo paprastų kriminalistų iki bendraminčių politikalių. Jo karcerio draugas, Ščaranskis iš Izraelio Religinei Šalpai parašė, kad Petkaus tvirta dvasia jį išlaikė sunkiausiose jo kalinimo momentuose.

Savo nuostabiu elgesiu Petkus išsimuša iš tos visos masės.

Pagalba Lietuvai

Visi sutaria, kad Lietuvos laisvės aušrą pagrindinai nulems okupuotos Lietuvos lietuviai, nors niekas šiandien negali pasakyti kokiomis aplinkybėmis tai įvyks. Šiame darbe talkina ir užsienio lietuviai. Nors pastangos nukreiptos į tą patį tikslą, tačiau okupuotame krašte ir laisvuose Vakaruose veiklos sąlygos yra visai skirtingos, tad veikiama skirtingais būdais ir naudojamos skirtingos priemonės.

Keturi konkretūs būdai padėti Lietuvai:

- 1) Budinti pasaulio sąžinę, kad Lietuvos byla nebūtų išbraukta iš neišspręstų tarptautinių problemų sąrašo.
- 2) Surasti įtakingų Lietuvai draugų, kurie reikalingi dabar mūsų akcijai paremti.
- 3) Moralinei ir materialiniai remti pavergtą tautą.
- 4) Auginti sąmoningus išeivijos lietuvių visuomenės vadus.

Dvejopa parama Lietuvos žmonėms:

- 1) Remiame juos medžiagiškai asmeniškais siuntiniais, laiškais, informacija.
- 2) Kovojuame dėl pavergtos tautos laisvės, budindami pasaulio sąžinę. (Pirmos rūšies veiklai, galbūt, skiriame per mažai dėmesio.)

Renginių ruošimas, leidinių leidimas, institucijų išlaikymas — visi užgirtini darbai. Atėjo laikas investuoti pinigus ir jėgas į žmones, kurie galėtų pilnu laiku atsiduoti Lietuvos rūpesčių gynimui.

Sąlyginis vadų paruošimas vyksta šeimose, organizacijose, lituanistinėse mokyklose, stovyklose, choruose, šokių ir sporto rateliuose, apsilankymuose Lietuvoje.

Tie, kurie pajėgia jaunimą angažuoti veiklai, atlieka svarbų ir prasmingą lietuviybės pratesimo darbą.

Recenzuodamas Tomo Venclovos knygą „Lietuva pasaulyje“, Kęstutis Girnius pabrėžė Venclovos pastabas apie gyvenimą Lietuvoje. „Aplamai Venclova ragina kovoti prieš lietuvių polinkį užsidaryti savyje bei jausti kokią nors mažavertiškumo kompleksą didesnių tautų atžvilgiu”. Ta mintis taip pat lengvai pritaikoma lietuviams laisvam pasaulyje.

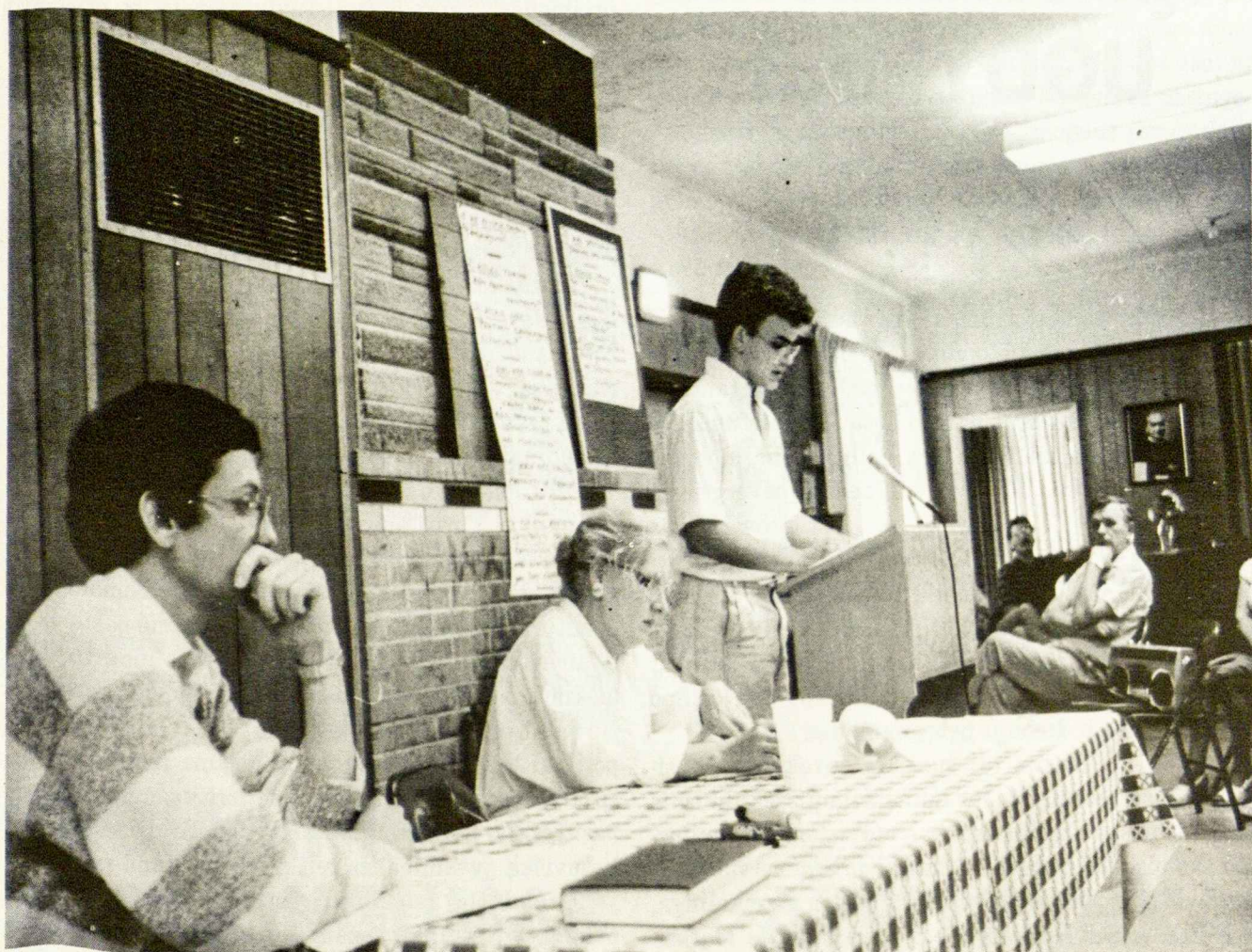
Tėvynėje pasilikę, ištremtieji savo auką atiduoda su kaupu. Kaip su mumis? Ar atsiliepiame jų šauksmui?

Iš mūsų laukia ir prašo pagalbos, to iš mūsų pačių reikalauja lietuviška katalikiška sąžinė.

Ieškome geresnių kelių ir metodų, kad prisidėtume prie gyvosios Lietuvos išlaikymo savyje.

TAUTINIS SĄMONINGUMAS UŽ LIETUVOS RIBŲ JO SVARBA IR PASIREIŠKIMO BŪDAI

Simpoziumo dalyviai: J. Duncia, D. Katiliūtė-Boydstunienė ir D. Sužiedelis.

Simpoziumas vyko Dainavoje, rugp. 12.

Dalyviai: Dr. Dalia Katiliūtė-Boydstunienė — vadovė, Dr. Jonas Duncia, Darius Sužiedelis.

Buvo svarstomi įvairūs klausimai: ką reiškia tautinis sąmoningumas, kodėl turime būti tautiniai susipratę, kaip galime puoselėti ir palaikyti tautinį sąmoningumą kitų įtakuojami ar gyvenant toliau nuo lietuvių centru.

- Nebūkime dviveidiški prieš savo vaikus lietuvių kalbos ir veiklos atžvilgiu.
- Neatstumkime mišrių šeimų — daug iš jų noriai prisideda prie lietuviškos veiklos.

(R.K.)

TAUTINIO SĄMONINGUMO UGDYMAS

Jonas V. Dunčia

Tautinis sąmoningumas yra noras suprasti ir įsisąmoninti savo tautos būdingas žymes ir neleisti joms savyje sunykti. Nevienam tenka susidurti su tautinio sąmoningumo klausimu: ar likti lietuviu ne lietuviškoje aplinkoje? Mano manymu yra keli geri argumentai kodėl nenutautėti. Pirmoji yra padėti pavergtiems broliams ir sesėms Lietuvoje, nes svetimtaučiai jais nesirūpins. Kita priežastis tai paaiškinti svetimtaučiams apie tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoje. Lietuvių heroiški pasipriešinimai gali vieniems duoti įkvėpimo, o kitus perspėti. Perspėjimas yra ypatingai svarbus turtingam vakarų pasauliui kur laisvė tapo sukasdieninta ir žmonių nebranginama.

Trečioji priežastis tai sunkiau suvokiamas pasipriešinimas sekuliariniam humanizmui. Sekuliarinis humanizmas yra žmogaus sugalvota sistema. Komunizmas skelbia, kad žmogus sąžiningai dirbdamas valstybei norės visų gerovei tai daryti. Religija jam nereikalinga, jis be Dievo pats sieks gėrio. Šiame atvejuje Markso mokymas yra klaidingas. Marksas nenorėjo suprasti Kristaus skelbiamos pagrindinės tiesos, kad žmogus turi įgimtą polinkį į blogį ir kad jis turi būti per Kristų išganytas.

Sekuliarinės humanistinės idėjos dažnai skleidžiamos universitetuose. Esame ne kartą girdėję profesorius savo paskaitose aiškinant, kad pasaulyje nebūtų karų, jei būtų viena valdžia, viena tautybė, viena kultūra ir viena kalba. Tokioje pasaulinėje valstybėje visi žmonės gyventų ramiai ir laimingai. Toks gražiai nupieštas pasaulis niekada neįvyks, nes ateistai ir netikintys nenorėdami suprasti žmogaus į blogį linkusios prigimties neįstengs be Kristaus mokslo tai įgyvendinti.

Išlikti lietuviu yra pasipriešinimas šiai sekuliariniam humanistinei galvosenai. Sekuliarinė humanistinė galvoseną atmeta dvasinius doros dėsnius, o jų vietoje priima, taip vadinama, „situation ethics“. Šventas Raštas moko, kad visuomet reikia tėvus gerbti. „Situation ethics“ moko, kad nevisada tai reikia daryti, tai priklauso nuo padėties. Krikščionybė moko, kad

žmogaus gyvybę reikia visada gerbti. „Situation ethics“ moko, kad galima ir visą tautą išžudyti jeigu bus atsiektas geras tikslas: viena pasaulinė valdžia ir viena pasaulinė tauta, kurioje žmonės galės ramiai ir patenkinti gyventi. Pagal šią galvoseną tikslas pateisina priemonės. Taigi būti lietuviu reiškia ir priešintis nekrikščioniškomis sekuliarinėms idėjoms. Žmonės turi išmokyti gyventi taikoje, nežiūrint kokių tautybių jie bebūtų. Tą galima įgyvendinti tik krikščionybės dvasioje. Tobulos taikos nebus iki antrojo Kristaus atėjimo. Kol tai įvyks mums yra svarbu gyventi krikščionišku gyvenimu. Taip gyvendami mes pastosime kelią visokioms sekuliarinėms humanistinėms idėjoms.

Lietuviškasis sąmoningumas turi būti grindžiamas meile savo broliams ir sesėms išeivijoje ir Lietuvoje. Nykstant artimo meilei kartu nyks ir lietuviškumas išeivijoje. Jeigu išmoksime vienas kitą giliau mylėti, mūsų lietuviška bendruomenė stiprės ir jaunesnioji karta nedings tirpstančiame etninių grupių katile.

Mes lietuviai, kaip ir kitos mažos etninės grupės, turime kai kurių būdingų neigiamų bruožų. Tarp jų aiškiai išsiskiria apkalbos, pasididžiavimas ir nemaža pavydo dozė. Mums trūksta gyvenimiškos demokratijos ir natūralaus laisvumo. Šito mes galėtume pasimokyti iš amerikiečių. Kodėl šios neigiamybės mumyse taip aiškiai matosi? Sunku atsakyti. Tai įdomus reiškinys žiūrint iš psichologinio ir istorinio taško. Gal mūsų tauta per ilgai buvo svetimųjų dominuojama ir mumyse atsirado reiškinys vadinamas „inferiority complex“, kuris pasireiškia noru dominuoti kitus. Atidžiau stebint lietuvišką gyvenimą šis reiškinys yra gana ryškus.

Be minėtų reiškinų jaunajai kartai dar tenka pakelti vyresniųjų spaudimą reikalaujant veikti lietuviškose gretose, lietuviškai kalbėti, tik su lietuviais draugauti.

Lietuvių jaunimo tarpe pastebimasis reiškinys skirstytis grupėmis nesudarant vieno bendro junginio. Būnant vadovu stovyklose krito į akis kaip vienos kolonijos jaunimas grupavosi tik su tos pačios kolonijos stovyklautojais arba atletškai nusiteikę vyrukai tik su savo tipo kolegomis. To išdavoje atsiranda dalis stovyklautojų, kurie jaučiasi vieniši ir tampa kandidatais nebegrįžti daugiau į stovyklą. Mūsų jaunoji karta išeivijoje anksti yra priversta sąmoningai ar nesąmoningai apsispręsti ar likti savoje lietuviškoje bendruomenėje ar jungtis į platesnes mases. Trauka į platesnes mases yra labai didelė. Jaunajai kartai išeivijoje pasilikti lietuviais nėra lengva. Norint pasilikti lietuviškose gretose reikia noro ir sugebėjimo pažinti ir suprasti vyresniosios lietuvių kartos atsivežtus papročius, elgseną ir savitarpinį bendradarbiavimą. Didžioji dauguma pasirenka prigimtą, suprantamą ir lengvesnį amerikonišką, kanadišką, australišką, arba

ispanišką pasaulį, palikdami vyresniąją kartą jų atsi-vežtame pasaulyje. Tai yra viena didžiųjų lietuviybės silpnėjimo išeivijoje priežasčių. Ar galima šį silpnėjimą sulaikyti ar prilaikyti? Taip galima, bet tas reikalauja iš visos lietuviškos išeivijos vieno, bet labai didelio ir svarbaus ryžto. Mes turime pasiryžti širdingai ir besąlyginiai vienas kitą mylėti. Čia turime vadovautis Kristaus žodžiais: „Mylėk savo artimą kaip save“. Šv. Paulius apie tikrą meilę laiške Korintiečiams taip kalba:

Jei kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, tai neturėčiau meilės, aš tebūčiau žvangantis varis ir skambantys cimbolai. Ir jei turėčiau pranašystės dovaną ir pažinčiau visas paslaptis ir visą mokslą; jei turėčiau visą tikėjimą, kad galėčiau net kalnus kilnoti, tačiau neturėčiau meilės, aš būčiau niekas. Ir jei išdalyčiau vargšams visa, ką turiu, jeigu atiduočiau savo kūną sudeginti, bet neturėčiau meilės — nieko nelaimėčiau.

Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, neieško savo naudos, nepasiduoda piktumui, pamišta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria. (1 Kor 13:1-7).

Sekant Šv. Pauliaus žodžius galime tvirtinti: jei lietuvių vardą ir visame pasaulyje išgarsintumėm, bet tai atliktumėm ne meilės, bet kitokių išskaičiavimų vedimi, mūsų lietuviška bendruomenė ilgam laikui

neišsilaikys.

Iš kur tikroji meilė atsiranda. Čia yra krikščionybės pagrindas. Tik per Kristų galime tapti Dievo vaikais, kuriems bus duota amžinojo gyvenimo dovana. Dievas yra didžioji meilė, kuri gelbsti į blogį linkusią žmoniją. Suprasdami šį krikščionybės tikėjimo pagrindą, mes patys užsidegsime Dieviškąja meile, kuri jungs mus į vieną lietuvišką šeimą, nuo kurios niekas nesišalins, priešingai ir nuklydę grįš atgal į lietuvišką pastogę.

Tautinis sąmoningumas yra žmogaus esmės dalis, bet ne visuma. Žmogaus esmės visuma yra meilė. Meilės principu remiasi šeimyniškumas, katalikiškumas, tautinis sąmoningumas ir kiti esminiai žmogaus gyvenimo reikalai.

Ateitininkai, dieviškos meilės uždegti taps gerais krikščionimis ir bus tautiniai sąmoningi lietuviai patriotai. Šūkis: „Visa atnaujinti Kristuje“ tą patvirtina. Tik su dieviška meile savo širdyse atsinaujinsime Kristuje, atgaivinsime tautinį sąmoningumą ir suartinsime vyresniųjų gretas su jaunesniais.

Tautinio sąmoningumo ugdymo reikalu siūlau dažniau organizuoti panašaus pobūdžio stovyklas kaip buvo šiais metais. Nepaprastai svarbu visiems kartu sueiti, atnaujinti pažintis, pabendrauti ir pasidalinti žiniomis. Tai būtų geriausias būdas atsinaujinti dvasioje ir tuo pačiu geriau ugdyti tautinį sąmoningumą.

SOCIALINIS ATSAKINGUMAS KRIKŠČNYBĖS ŠVIESOJE

Rugpjūčio 13, Dainavoje Dr. Vytautas Vygantas skaitė paskaitą, „Socialinis atsakingumas krikščionybės šviesoje. Čia sutrauktos kelios mintys iš paskaitos:

Ateitininkai turėtų rūpintis Bažnyčios nereagavimu socialiniuose reikaluose.

Kaip asmenys, naudokime gyvenimą potencijos išvystimui, bet nepraraskime krikščioniškos perspektyvos.

Dr. Vygantas mus apeliavo ieškoti, dalyvauti, nebūti saugiai apsiriboję. Darykime sąžinės sąskaita ir stenkimes būti žmogiškai patrauklus.

(R.K.)

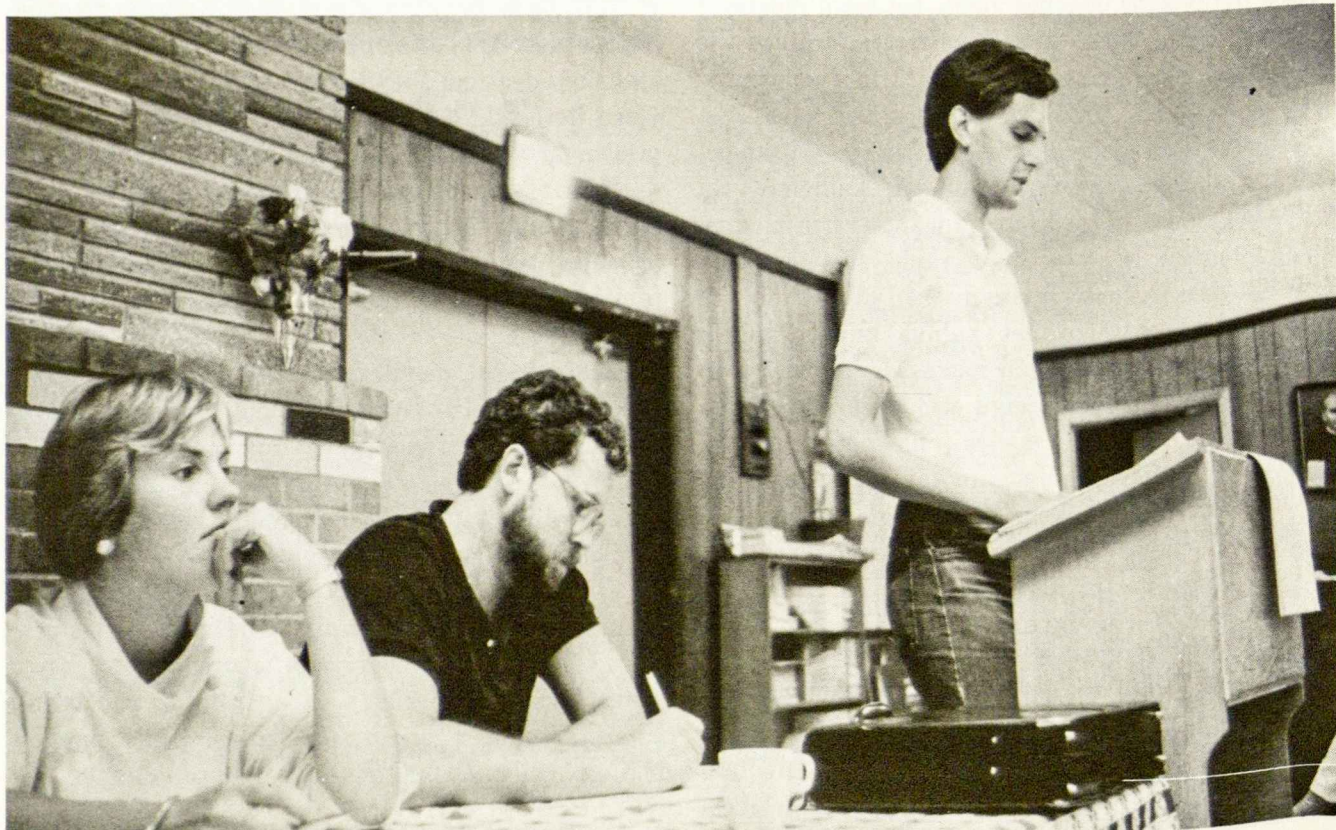
ATEITININKAI IR OSI BYLOS

Rugpjūčio 13 d., Dainavoje, adv. Povilas Žumbakis padarė pranešimą apie dabartinę OSI padėtį JAV-se ir panašių įstaigų steigimą kitur. Jis teigė, kad bendradarbiavimas su sovietais kitų kraštų teismuose yra nepriimtina, neteisinga, ir, kad darome sau teisinės, istorinės ir psichologinės žalos.

Jis statė tokius klausimus: Kur ateitininkų visuomeniškumo principas kai tuo reikalu rūpinasi tik individai? Kur ateitininkų šeimyniškumo principas kai net žmogaus padavimas į teismą sudaro finansinių ir šeimyninių problemų? Pagaliau, kur ateitininkų tautiškumo principas? Ką gi toks vadinamas kolaboravimas pasako Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų gyventojams apie laisvo pasaulio teisinę sistemą?

(R.K.)

ATEITININKAS PASAULINĖS POLITIKOS ARENOJE

Simpoziumo dalyviai: R. Kurienė, L. Kojelis, ir A. Pemkus

Simpoziumas, Dainava, rugpjūčio 13.

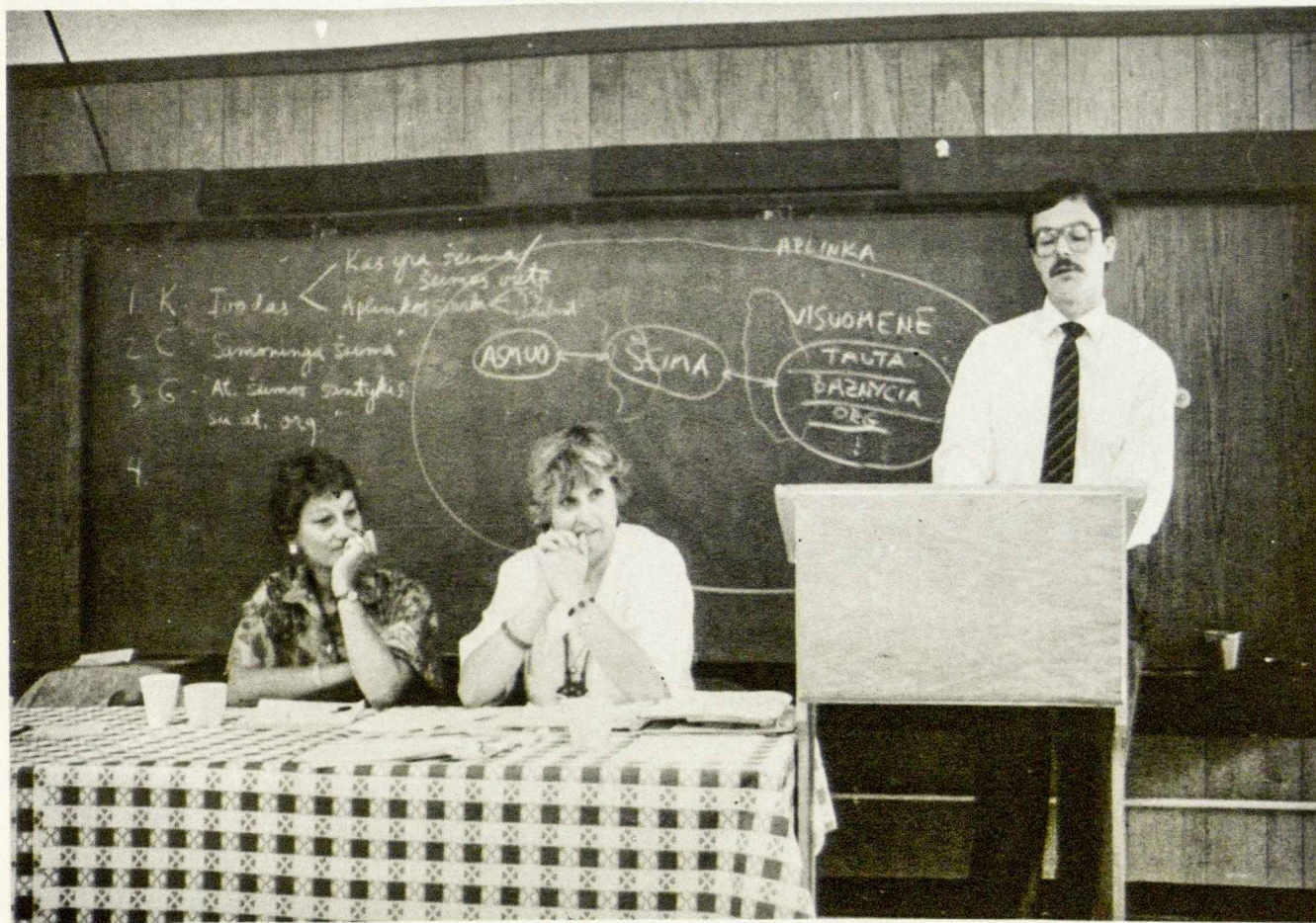
Simpoziumo dalyviai: Linas Kojelis — vadovas, Rasa Kurienė, Arūnas Pemkus.

Politika, kaip tokia, nėra tiesioginis ateitininkų tikslas, tačiau vengimas politinio darbo yra nepateisiamas. Politinis darbas yra mūsų kova už Lietuvos nepriklausomybę, žmogaus ir religijos teises, visa galima pagalba ir parama savo kenčiančiai tautai. Todėl:

1. Ateitininkai privalo aktyviai įsijungti į politinį darbą savo gyvenamojo krašto aplinkoje ir galimai stengtis paveikti įtakingus politikoje asmenis.
2. Ateitininkai neturėtų vengti, o priešingai atkreipti didesnę dėmesį, pasirenkant studijoms pirmą eilę politinius mokslus, teisę ar žurnalistiką.
3. Išnaudoti kiekvieną progą savo aplinkoje rasti Lietuvos bylai naujų draugų.
4. Savo tarpe ateitininkai turėtų studijuoti ir svarstyti ateities Lietuvos politinę santvarką, tuo ruošiantis svarbiausiam tikslui — Lietuvos valstybės atstatymui.
5. Sudaryti atskirų sričių profesionalų tinklą, kuris, reikalui esant, galėtų efektyviai vienu ar kitu degančiu klausimu daryti sprendimus, informuoti, rašyti ir veikti.

(J.B.)

ŠEIMOS SVARBA, ŠEIMOS MORALĖ, ŠEIMOS PASKIRTIS DIEVUI, TAUTAI, ŽMOGUI

Simpoziumo dalyviai: M. Gaižutienė, J. Čuplinskienė, ir V. Kliorys

Simpoziumas, Dainava, rugpjūčio 14.

Simpoziumo dalyviai: Vytas Kliorys — vadovas, dr. Judita Čuplinskienė, dr. Marytė Gaižutienė.

1. Pagrindinis ateitininkiškosios šeimos uždavinys yra derinti visuomenę, o ypatingai ateitininkų organizaciją, su atskirais asmenimis — ateitininkais, nugalint atsiradancias aplinkos įtakas.

2. Nors šeimyniškumo principas jų eilėje ir įrašytas paskutiniu ju, jis jokia būdu ateitininkų programoje neturėtų likti paskutinėje vietoje.

3. Ateitininkiškos šeimos turėtų palaikyti didesnę tarpusavio ryšį, dažniau sąmoningumą gyvenant toliau nuo lietuvių centrų.

4. Visos ateitininkų sąjungos turėtų palaikyti artimesnį ir glaudesnį kontaktą ir ryšį su šeimomis, joms įvairiais būdais padedant ir jas remiant.

5. Kadangi kiekvienas ateitininkas priklauso vienai didžiulei ateitininkiškai šeimai, visi, kaip vienos šeimos nariai, privalo rūpintis kiekvienos jaunučio, moksleivio, studento ir sendraugio gyvenimu, džiaugsmiais, rūpesčiais.

(J.B.)

Susimąstę — Kovas, Venta ir Darius Norvilai.

SUSIKAUPIMO — TĖVYNĖS VAKARAS

Susikaupimo ir Tėvynės vakaro metu visi žygiavo tamsiu Dainavos keliu. Kelią apšvietė tik žvakutės rankuose, šviesus mėnulis ir žvaigždžių nusėtas dangus. Stovyklautojai susimąstę stovėjo prie Dainavos kryžių, nepaisydami šaltos nakties ir vėlumos. Šalia giesmių ir įvairių skaitymų iš *Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos* kiekvienos sąjungos nariai buvo paruošę būdą pareikšti savo vieningumą su savo bendraamžiais broliais ir sesėmis pavergtoje Lietuvoje.

JAUNUČIŲ ATEITININKŲ PASIAUKOJIMAS

Jubiliejinėje stovykloje per Tautos vakarą jaunučiai suvaidino mokinukus Lietuvoje. Mokytoja liepė jiems neiti į bažnyčią, bet viena mokinė išdrįso pasakyti teisybę, kad tėveliai apie Dievą moko. Mokytoja išvarė ją pas direktorių.

Tada mokytoja norėjo, kad vaikučiai atiduotų savo kryželius už saldainį. Kai kurie mažiukai norėjo, bet didesni mokiniai sulaikė juos. Mokytoja nuplėšė nuo jų kaklų kryželius. Vaikai pasiryžo kitus kryželius įsigyti.

Lietuvos vaikai turi daug neteisingumo pakelti Jėzaus vardu.

Jaunučiai padėjo jų pagamintą medinį kryžių ir nupintą gėlių vainiką prie Dainavos kryžiaus.

Kovas Norvilas

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ PASIAUKOJIMAS

Dieve, mes, moksleiviai, turim pasiryžti eiti lietuviybės keliu. Šiam tikslui

– ugdyk mumyse tautinį sąmoningumą, kuris kartu kurentų mumyse lietuvišką dvasią ir skatintų mus stipriai veikti tautos išlaikymui ir tėvynės išlaisvinimui,
– uždek mus ir tuo pačiu padėk mums uždegt kitus, kad jie irgi norėtų ir galėtų augti ateitininkiškoj aplinkoj.

Tuo pačiu mes meldžiamės už Lietuvos moksleivius, kad jie Tavyje rastų drąsos ir ištvermės laikytis ateitininkijos principų.

To prašydami, mes aukojam šį vainiką, kuris mums simbolizuoja mūsų tautos gyvybę, grožį ir tęstinumą.

STUDENTŲ ATEITININKŲ PASIAUKOJIMAS

Viešpatie, dalinamės studentavimo dienas su Lietuvos studentais. Pristatome tris simbolius, kurie primena mūsų ryšį su jais.

Pirmiausia, pristatome knygą, kurioje atsispindi išeivijoje rasta laisvė mokytis ir bręsti intelektualiai. Ji taip pat reprezentuoja mūsų džiaugsmą mokslui ir naujai išvystomam kūrybiniui išsireiškimui.

Coca-Cola butelis yra produktas Amerikos materialinio gyvenimo ir kartu simbolis jos ekonominės energijos. Šie gali mums palengvinti, bet ir užnuodyti gyvenimą. Coca-Cola, taip pat, primena menkesnius džiaugsmus, kurie sudaro mūsų prisiminimus.

Pristatome batą. Mes, išeivijos vaikai, esame keleiviai ir nepilnai priklausome nei Amerikai, nei Lietuvai. Taip pat jaučiame norą pamatyti naujus vaizdus ir praplėsti mūsų gyvenimų ribas.

SENDRAUGIŲ ATEITININKŲ PASIAUKOJIMAS

Sendraugiai sunešė gėlių puokščių – jas padėjus prie kryžiaus, buvo skaitomas Jono Aisčio eilėraštis „Pažiūrėkit, mieli broliai”.

Paskutinis posmas kviečia tikėti Lietuvos ateitimi:

Pažiūrėkit, mieli broliai, ir tikėkit

Jos krūtinėj rusinėja svaja.

Pažiūrėkit, mieli broliai, pažiūrėkit

Ir tikėkit, ir tikėkit amžinai su ja.

ATEITININKŲ TARYBOS PIRMININKO ŽODIS

Ateitininkų federacijos taryba posėdžiauja Dainavoje. Iš kairės: dr. Algis Norvilas, Jonas Žadeikis, dr. Justinas Pikūnas, dr. Adolfas Damušis, Birutė Bublienė, fed. vadas Juozas Polikaitis, Arvydas Žygas, Nijolė Balčiūnienė.

Žinant, kad į stovyklą, bei konferenciją suvažiuos didesnė Tarybos narių dalis, nusprendžiau Jubiliejinės stovyklos metu kviesti Ateitininkų Federacijos Tarybą posėdžiauti. Posėdžių eigoje buvo svarstomi šie klausimai:

1. Federacijos bei Sąjungų padėtis.

a. Federacija. Užmojai bei planai. Ar pramatomie kokie sunkumai?

b. JAS. Kokie ryšiai palaikomi su būrelių vadovais? Ar bus kviečiamas globėjų pasitarimas? Kokios konkrečios priemonės buvo numatytos lietuvių kalbos geresniam pažinimui bei jos vartojimui stovykloje?

c. MAS. Kas daroma paruošti programą? Kaip sprendžiamas moksleivių į studentus pervedimo klausimas? Kaip vyksta kursų organizavimas?

d. SAS. Ar yra planų pagyvinti studentų veiklą? Ar kas rūpinasi studentų programos paruošimu? Ar ruošiamasi Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui?

e. ASS. Jaunųjų sendraugių organizavimo klausimas.

f. Vietovių židiniai.

2. Bendri reikalai.

a. Kvietimas dvasiniam-religiniam atsinaujinimui. Juk pats metas, švenčiant Lietuvos krikščionybės jubiliejų, siekti didesnio dvasinio atsinaujinimo ateitininkijoje. Pradžiai gal reikėtų paragavimo, tačiau jei kartą išsižiebtų, gal sąmoningos maldos bei susikaupimo akcija sklistų savaime.

b. Studijinių savaitgalių tradicijos užuomazga. Išeivijos sąlygose, kada esame priversti daugiau ar mažiau vienišai gyventi, tokie savaitgaliai būtų tarsi ateičiai. Šie savaitgaliai turėtų turėti gerai suorganizuotą religinę programą, stiprią akademinę bei meninę programą, sudaryti progą aptarti organizacinius reikalus, ypač įjungiant globėjus. Jei savaitgaliai daug kur taptų realybe, būtų galima jų paskirti ir toliau plėtoti: megzti ryšius su Amerikos katalikų intelektualiais sluoksniais, pakviečiant iškilesnius asmenis (pvz., *America* žurnalo redaktorius) pokalbiui, sudaryti progą pasitobulinimui lietuvių kalboje ir t.t.

c. Lietuvių kalbos vartojimo jaunimo tarpe klausimas. Visos studijos rodo, kad išblėsus lietuvių kalbai, labai sparčiai blėsta ir tautinė sąmonė. Gražu, kad rūpinamės lietuviškos sąmonės palaikymu lietuviškai nekalbančiųjų tarpe: *Observer* leidimas, lietuviškai nekalbantiems stovyklų organizavimas ir t.t. Tačiau reikėtų paieškoti formos sutvirtinti lietuvių kalbą tuose, kurie dar pajėgia ją vartoti.

d. Ateitininkų (milijoninio) fondo klausimas. Šio fondo steigimas jau studijuojamas. Mano manymu Ateitininkų fondas yra būtinai reikalingas gyvesnei ateitininkų veiklai išvystyti.

e. *Ateities* žurnalas, *Ateities* leidykla, *Ateities* literatūros fondas. Dabartinė padėtis, ateities planai.

f. Ateitininkai išeivijoje ir Lietuva. Bendras pokalbis apie mūsų santykį su kraštu.

g. Einamieji reikalai bei sumanymai.

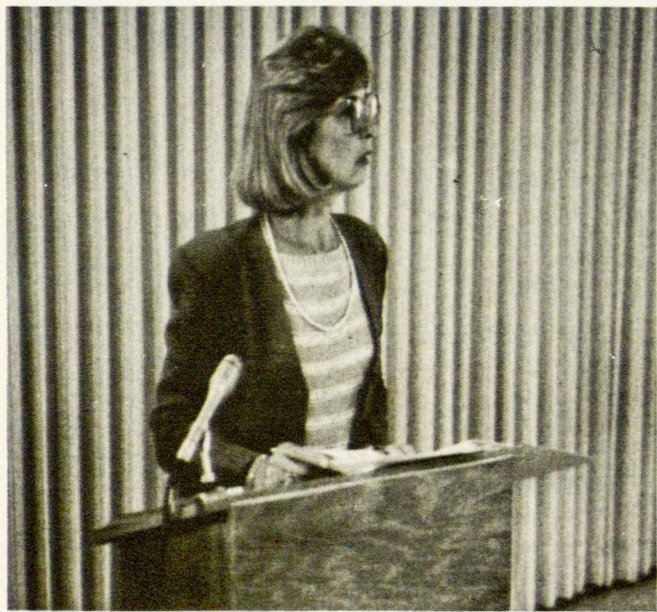
Kaip matyti, darbotvarkė buvo pilnutėlė; gal ne viskas buvo reikiamai aprėpta. Tačiau tikiu, kad laikas praleistas Jubiliejinėje stovykloje buvo darbingas bei našus.

Garbė Kristui!
Algis Norvilas

TRYŠ PAGRINDINIAI ATRAMOS TAŠKAI

Kun. V.M. Cukuras

600 m. JUBILIEJUS

Nijolė Balčiūnienė

Nijolė Balčiūnienė supažindino Jubiliejinės stovyklos dalyvius su Dvasinio atsinaujinimo programa kuri buvo sudaryta lietuviams Sąmoningo tikėjimo metų programa. Per tris dienas, N. Balčiūnienė pravedė maldas, giesmes ir pokalbius pritaikytus prie šių temų: Kristaus pažinimas, Kristaus meilė mums ir Įsipareigojimas.

Jubiliejinės stovyklos metu norėta pakviesti seses ir brolius ateitininkus atvirai peržvelgti mūsų sąjūdžio centrinių vertybių eilę ir savęs paklausti: kokia yra esminė žymė, identifikuojanti mus, kaip ateitininkus?

Trumpas atsakymas: Kristocentrinė orientacija. Orientacija reiškia tam tikrą akciją, dinamiką. Mūsų uždavinys pažvelgti kaip efektyviai į šią dvasinę dinamiką įsijungti. Šių kelių sakinių tikslas — atkreipti ateitininkų šeimos narių dėmesį į tuos pagrindinius židinius, iš kurių ši dinaminė akcija yra maitinama.

Yra trys nuostabios dovanos, kurias Kūrėjas yra mums įteikęs, pašaukdamas mus gyventi: tikėjimas, viltis ir meilė. Jos labai dažnai lieka mumyse tyliai tūnoti. Šiomis dienomis Dainavoje ir norėjau jas iškelti į dienos šviesą.

Tikėjimas — tai širdies akys, sako šv. Paulius Apaštalas. Tikėti — tai žinoti, kur yra tikrasis GĖRIS. Tai kilniausiųjų vertybių atpažinimas. Tai — toji intuicija, kuri mums pasako, kurie mūsų sutiktieji žmonės yra verti meilės, verti išklausyti. Giliausia prasme: tikėti — tai „gyventi Dievo Žodžiu“. Gi šitoks gyvenimas pareikalauja nepaprasto ryžto ir drąsos, savo Aš išsižadėjimo ir vidaus atsivėrimo Tiesai. Taigi: *širdies tikėjimas* iš tikro yra Tikėjimo Širdis.

Viltį galime aptarti kaip pasitikintį troškulį, gimusį iš meilės. Viltis išgyvenama kaip nuolatinė atvirybė nuostabai. Vilties troškulys yra pilnas pasitikėjimo, nes yra maitinamas tikėjimo. Kas nuolat palaiko ir maitina Viltį, tai kūrybinė vaizduotė, emocija, afektyvinis gyvenimas. Mes Viltį palaikome, nuolat mąstydami apie būsimąją Dievo Karalystę liturginėm apeigom, giesmėm, menu, nes Viltis semiasi sau gyvybės iš sim-

Stovyklautojai seka svarstybas

bolių kraičio, iš sapnų, visatos kontempliacijos, kultūrinių laimėjimų ir t.t.

Ryšys tarp *tikėjimo* ir *vilties* yra šis: Tikėjimas yra vertybinis sprendimas, o Viltis palaiko tikėjimą, duodama jam pradinį impulsą, kuris veda prie vertybinio sprendimo, o šis konsoliduoja lūkesčius, kilusius iš vertybių nujautimo. Viltis — dinamiška dorybė. Tai mūsų — piligrimų — gyvenimo variklis.

Vilties nereikia maišyti su optimizmu ar pesimizmu, kuriuos galima palyginti su savotiškos rūšies „politikieriais“. Viltį geriau pavadinti *motina*, kuri leidžia mums mūsų piligrimo kelionėje nuolat skaidrėti, augti, kuri leidžia aistra vis siekti, veržtis pirmyn horizonto linkme, o šis horizontas vis plečiasi ir tolsta pilnutinės *gyvybės* linkme.

Kas yra *meilė* šioje perspektyvoje? Ji pačiose savo šaknyse išgyvenama kaip „priklausomumas“ (angliškai: „belonging“). Mylėti — tai pasijusti, kad nesi vienas, bet kam nors priklausai. Šitai matom visu spektru — nuo kūdikio motinai, sužadėtinių, vedusiųjų meilės iki aukščiausios mistinės meilės — *caritas* ar *agapės* pergyvenimo. Kai aš myliu, aš pasijuntu „namie“, pas

savuosius, savųjų tarpe. Šitai lengvai galime ištęsti į visuotinę priklausomumą — meilę Dievui. Giliau išimastę, mes pasijusim esą supami visa apimančios *priklausomybės*. Tais momentais mūsų širdis prabyla ir sako „TAIP“ — „AMEN“, „TEBŪNIE“ visuotinajam savitarpio santykiui, kurio šaknys yra atremtos į Dieviškąjį „TU“. O tai yra mano širdžiai tikrasis Dievo vardas. Šitokios meilės paliesta mūsų širdis prabyla *dėkingumu*.

Trumpai suglausdami, galėtume pasakyti, kad ir *tikėjimas* ir *viltis* ir *meilė* turi savitą *maldos* gyvenimą. Tikėjimas ateina į maldos gyvenimą įvairiom formom, kurias galima suvesti į vieną sakinį: „aš gyvenu Dievo Žodžiu, išeinančiu iš Dievo lūpų“. Viltis atsiveria maldos gyvenimui kaip laukianti *tyla*. Gi *meilė* maldos pasaulin prabyla toje kryžkelėje, kur *tyla* ir *žodis* susitinka. Meilės malda — tai nuostabi ir gyva akcija, kurioje Žodis priimtas tikėjimu, lyg sėkla, krenta į Vilties tyliąją, derlingąją žemę...

Mūsų stovyklos metu minėtosios trys dovanos turėjo sužerėti žavia spalva mūsų jaunose akyse.

KVIEČIAME ! BAHAMAS

1983 metais kunigas Alfonsas SVARINSKAS ir kunigas Sigitas TAMKEVIČIUS buvo areštuoti ir nuteisti ilgomis bausmėmis už „anti-sovietinę propagandą“ — kurį iš tiesų buvo katekizmo mokymas vaikams bei Lietuvos tikinčiųjų teisių gynimas.

Lietuvos tikintieji tuojau pradėjo rinkti parašus protestuodami kunigų neteisėtą nuteisimą, nors žinojo,

kad patys gali prarasti savo darbus, būti nuteisti į kalėjimą, arba būti nepriimti į aukštesniuosius mokslus už peticijų pasirašymą.

Išeivijoje, studentai ateitininkai taip pat pradėjo rinkti parašus protestuodami mūsų tautos dvasinių vadų areštą ir nuteisimą. Iki šiol, esame surinkę virš 10,000 parašų — reiškia, 10,000 žmonių jau žino apie kun. Svarinsko ir kun. Tamkevičiaus bei pavergtos Lietuvos padėtį!

Ateinančią vasarą švėsime Lietuvos 600 metų krikšto sukaktį. Ta proga, išteiksime Šventajam Tėvui surinktus parašus už kunigus Svarinską ir Tamkevičių, prašydami jo pagalbos bei užtarimo kunigams. Peticija, ir net Popiežiaus užtarimas, galbūt neišlaisvins mūsų kunigų, bet mums berenkant parašus labai daug amerikiečių, kanadiečių, brazilų, vokiečių ir kitų sužinos apie juos!

KVIEČIAME visus studentus, moksleivius, sen draugius ir jaunučius ateitininkus prisidėti prie parašų rinkimo kurį tęsime iki balandžio (1987) pabaigos. Parašus rinkime ne tik iš lietuvių. Rinkime juos savo vietinėse parapijose, organizacijose, darbe ir konferencijose.

P.S. JUOKAUJAME APIE BAHAMAS...

KUR IR KAIP RINKTI PARAŠUS:

VIETINĖSE PARAPIJOSE. Rinkti parašus savo vietinėje parapijoje po Mišių yra lengviausias ir geriausias būdas surinkti daug parašų.

a) Jeigu neturite jau paruoštų peticijos formų, lapo viršuje parašykite:

In 1983, two of Lithuania's most admired priests, Alfonsas SVARINSKAS and Sigitas TAMKEVIČIUS, were given long prison sentences and exiled. The charge „anti-soviet propaganda” — defending the rights of Church and State. A massive petition of protest is being signed by the people of Lithuania at the risk of losing jobs or receiving prison sentences.

Basic human values and the right to religious expression are both GUARANTEED by the Constitution of the Soviet Union, by the International Helsinki Human Rights Act, and by statements from the highest positions of the Soviet government.

We, the undersigned, protest and urgently request either a PUBLIC ADMISSION by the USSR as to the invalidity of the stated guarantees OR the respect of

them with the immediate release of these two priests and the permission for them to return to their pastoral ministry.

Viename lape telpa maždaug 20 parašų. Nepamirškite palikti vietos adresams.

b) Iš anksto susitarkite su savo parapijos klebonu kurį sekmadienį rinksite parašus.

c) Pasinaudokite parapijos laikraščiu paskelbti kada, kur ir kodėl parašai bus renkami.

d) Paprašykite, kad klebonas praneštų, kad parašai yra renkami. Kartą parapijiečiai jaučia, kad jų klebonas remia parašų rinkimo projektą, tai jie jums tuoj prisistatys po Mišių.

e) Pastatykite stalą netoli parapijos durų kur parapijiečiai jį lengvai matytų ir atpažintų kaip parašų rinkimo stalą. Šis stalas tampa bazė kurioje yra peticijos, rašikliai, informacija apie kunigus bei Lietuvą, aukoms dėžutė, ir žmogus kuris atsakinėja klausimus. — Yra gera mintis papuošti stalą lietuvišku kryžiumi

ir geltonomis gėlėmis, nes jie pašvelnina stalą ir duoda žmonėms neutralų dalyką apie kurį padaryti pastabą ar paklausti klausimą.

f) Kuo daugiau žmonių renka parašus prie parapijos, tuo geriau. — Čia yra puikus šeimos projektas!

g) Keli žmonės turėtų vaikščioti su peticijoms ant lentelių („clip-boards“), nes ne visi parapijiečiai yra pasiryžę stovėti eilėje, kad galėtų pasirašyti peticiją. Dažnai tie patys žmonės kurie vengia tankiai apstoto stalo mielai pasirašo peticiją kuri yra jiems asmeniškai pasiūlyta.

h) Būkite pasirengę susidurti su žmonėmis kurie yra įžulūs, netiki, kad Lietuva egzistuoja, netiki, kad kunigai tikrai buvo nekaltai nuteisti ir t.t. Susidūrę su tokiu žmogum, pasinaudokite proga jam pasakyti viską ką žinote apie Lietuvą — nors tikriausiai nepakeisite to žmogaus galvosenos, besiklausiantys žmonės sužinos daugiau apie Lietuvos padėtį.

i) Būkite ramūs ir negaišinkite laiko; kol kalbate, siųskite peticijas iš vienos rankų į kitas.

j) SVARBIAUSIAI, pristatykite visą reikalą kaip

bendrė KATALIKŲ problemą, kaip to paties Kristaus kūno dalies skausmą, o ne vien tikrai kaip „mažos, nepažįstamos tautos tragediją“. Supažindinkit savo parapijos katalikus su Lietuvos katalikais, kad jie būtų „vienybėje su kovojančia tauta“.

Prašau praneškite mums kaip jums sekėsi. Laukiame užpildytų peticijų, bei tolimesnių pasiūlymų kaip ir kur rinkti parašus. Surinktus parašus siųskite šiais adresais:

SAS CV PIRMININKAS ARŪNAS PEMKUS
3421 M Sreet #1058
Washington, D.C. 20007

LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS
351 Highland Blvd.
Brooklyn, New York 11207

Sėkmės!
Ginta Palubinskaitė

Audronė Skrupskelienė, Federacijos Vadas ir Birutė Bublienė koncertuoja prie laužo.

